- 35 -

FÂTIR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 35., Nüzûl sıralamasına göre 43., Mesânî kısmının birinci sûreler gru-bunun ilk sûresi olan Fâtır sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 45'dir.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adıyla”

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Salât ve selâm Allah’ın Rasûlüne ve O’nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Kitabımızın 35. sûresi olan Mekke döneminin ortalarında, müşriklerin Rasulullah Efendimizi ve beraberindeki bir avuç Müslü-manı yok etmek için her türlü zulme, her türlü şiddete başvurdukları, Müslümanların çok zor günler yaşadıkları bir dönemde nâzil olmuş bir sûresiyle karşı karşıyayız.

Adını ilk kelimesinden almış, Mekke’de nâzil olmuş 45 âyetlik bir şeref âbidesine misafir olduk. İnşallah bizleri şeref zirvelerine çıkaracak, bizi Rabbimizden gelen bilgilerle bilgilendirecek bir sûreyi daha birlikte tanımaya çalışacağız. Mekke döneminin ortalarında nâzil olmuş bir sûre.

Sûrenin konularını genel olarak şöyle özetleyebiliriz: Rabbimiz bu sûresinde Resûl-i Ekrem Efendimizin dâvetine karşı çıkan, var güçleriyle onu ve mesajını reddetmeye çalışan Mekke müşriklerini uyarmakta ve onlara rahmetinin, şefkatinin bir tezâhürü olarak âdeta bir nasihatçi, bir öğretmen gibi seslenmektedir. Ey insanlar, ne oluyor size? Neyiniz var? Size sizin hayrınız, sizin şerefiniz, sizin dünya ve ukba kurtuluşunuz için gönderilmiş olan bu elçime karşı nasıl davranıyorsunuz? Kendi menfaatinizi reddetmeye mi çalışıyorsunuz? Kendi cehenneminize mi sa’y ediyorsunuz? O, tüm gücüyle sizi dünya ve âhiret saadetine çağırırken, siz ona karşı insanlık dışı tavırlar takınıyorsunuz. Ama şunu kesin olarak bilin ki, siz ona hiçbir şey yapamazsınız. Siz ne yaparsanız kendinize yaparsınız.

Vazgeçin bu insanlık dışı davranışlarınızda da onun sözlerini bir kere dinlemeye çalışın. Dinlemeden, kulak vermeden, anlamadan reddediyorsunuz. Onu bir dinleyin, sonra da şu benim yarattığım kâinata bir bakın. Şu benim kurduğum kâinat nizamında şirke yer var mı? Şu âyetlerimde şirke bir delil bulabiliyor musunuz? O peygamber size bir gün gelip dirilecek ve yaşadığınız bu hayatın hesabını vereceksiniz diyor. Şu kâinatta işleyen hadiseler onun dediğini ispatlamı-yorlar mı? Her şey bir gün gelip ölmüyor mu? Ölenlerden geri gelen, haber getiren var mı? Çevrenize hiç bakmıyor musunuz? Kış mevsimi ölümlerinden sonra tekrar dirilttiğim varlıklar size bu konuda hiçbir şey anlatmıyor mu? Bu kâinatta her şeyin kendi aslına rücû ettiğinin farkında değil misiniz? O halde ölümünüzden sonra sizin tekrar dirilişiniz neden mümkün olmasın? Bu dünyada iyiliğin kötülükten, hakkın bâtıldan, tertemiz şeylerin pis olanlardan daha güzel olduğunu akıllarınız almıyor mu? Kötülerin, kötülük yapanların, zulmedenlerin bu yaptıklarının yanlarına kâr kalması, hesabının sorulmaması sizce akıllıca bir şey midir? İyilerin iyiliklerine karşı mükâfatlandırılıp, kötülerin de kötülüklerine karşılık cezalandırılmaları daha aklî ve daha makul değil mi?

Eğer bu akılsızca tavırlarınızı sürdürüp peygamberimin çağırdığı ilkelere kayıtsız kalmaya devam ederseniz kesinlikle bilesiniz ki sonunda kaybedenler sizler olacaksınız. Değilse benim elçime verebileceğiniz hiçbir zarar yoktur. Kılına bile dokunamayacaksınız onun denilerek bir taraftan peygamber efendimize teselli ve güç verilirken, diğer taraftan karşısındakilere tehditler oluşturulmaktadır. Peygamberim, sen görevine devam et, sen hiçbir zaman bu adamların hidâyetinden sorumlu değilsin. Sen sadece benin gönderdiklerimi duyurmakla, tebliğ etmekle yükümlüsün buyurulmaktadır. Mü’minler için de imanlarını ve cesaretlerini artırıcı beyanlarda bulunulmaktadır.

Allah'ın insanlara sünneti, nimetleri, varlığının ve büyüklüğünün delillerine ait tabiattan hatırlatıcı âyetler, küfredenlerle iman edenlerin karşılaştırılması, şeytan, melekler, mü'minler için yeni bir ha-yat ve düzenin ilkeleri, sıkıntıların sonu, âhiret, kozmoloji, yaratılış gibi hususları konu edinmektedir. Sûrede varlık âleminin sırlarından, dış dünyadaki ibret alınacak âyetlerden, sayısız nimet, hikmet ve yüceliklerden söz edilmekte, Allah'ın varlığı ve birliğine delâlet eden işaretlerden misaller verilmektedir.

Sûre, bütün insanları uyarmakta, inanca ve kurtuluşa ilişkin doğru bilgilenmeyi sağlamaktadır. Allah, gökleri ve yeri yaratan, iki-üç türde kanatlı melekleri elçiler kılandır. Buhâri ve Müslim'deki rivâyette, Hz. Peygamber'den, Cebrâil'in altı yüz kanadı olduğu belirtilmiştir. An-cak melekler, gayba ait bir konudur ve mâhiyetlerini sadece Allah bi-lir. Allah, her şeye kâdirdir. Bizler, sadece onların Allah'ın uçan çeşitli kanatlara sahip hizmetçileri olduğunu anlıyoruz.

Allah'ın insanlara verdiği rahmeti hiçbir şey önleyemez. O, azizdir, hâkimdir. Dilediği gibi açar, kapatır, kısaltır, uzatır. O, her an dilediği gibi yaratır, yarattığını artırır. O, mutlak galip, hüküm ve hikmet sahibidir. O'nun sayısız nimetlerine bakın da, sizi kimin yarattığını görün. Allah'ın nimetleri alabildiğine meydandâdır. İnsanlar, bu nimetleri her an görüyor, hissediyorlar fakat, basiretleri bağlananlar, artık bunları göremiyor, bile bile nankörlük ediyorlar. Allah'ı gereği gibi de-ğerlendiremiyorlar. İnsan, bu yüzden çok zâlim, çok câhil, çok nankördür. Dünya hayatı aldatıcıdır. Şeytan da Allah'ın affına güvendirerek aldatır. Yâni şeytan, (ve şeytanın insanları), insanlara "Allah yoktur veya Allah'ın bu dünya ile ilgisi yoktur yahut Allah vardır ama, vahiy ve risalet uydurmadır..." gibi hileli akıl yürütmelerde bulunurlar. Veya "Allah, çok affedicidir; ne yaparsanız, yapın, affeder" derler ve İslâm'ın davetine aldırmazlar. Halbuki Allah'ın vaadi haktır. Şeytan bir düşmandır; öyleyken, siz de onu düşman görün. İnananlara mağfiret ve büyük mükâfat var, inkârcılara da azap... Kötü işi kendisine güzel gösterilip de, onu güzel gören kimse, kötülüğü hiç işlemeyene benzer mi? Helâk ve hüsran içinde, nefsini beğenip gurura kapılarak, kendini her zaman emin sanmakla en büyük tehlikeye sürüklenen sapıkların alnına dalâlet mührü vurulmuştur. O yüzden onlara

üzülmek gereksizdir. Çünkü Allah, onların yaptıklarını en iyi bilendir. Onlar için kötülük doğaldır, fıtratları bozulmuştur buyrulur.

Sûrede peygamber efendimize ve onun şahsında biz müslü-manlara bir teselli ve uyarı yapılmaktadır. Hakkı yalanlayanlara üzülme, nasıl olsa Allah, onların hal ve gidişini biliyor. Hidâyet ve dalâlet Allah'ın elindedir (Ey, Resulüm!), eğer seni yalanlıyorlarsa, senden önceki peygamberler de yalanlanmıştır. Bütün işler Allah'a döndürülür.

Allah, rüzgârları gönderir, onlar da bulutlan kaldırır. Biz, bulutlan ölü bir yere sürüp, onunla toprağı ölümünden sonra diriltiriz. İşte, ölümden sonra dirilme böyledir. İman etmek isteyen için deliller ortadadır, sapıtmak isteyen, açık delillere rağmen sapıtır. Ancak gâfiller, âyetlerden yüz çevirirler. Onların ibret alacakları akılları bile yoktur!

İzzet ve kudret isteyen, bilsin ki, kudret, bütünüyle Allah'ındır. Güzel sözler O'na yükselir, sâlih amel de güzel sözleri yükseltir. Kötülükleri tasarlayıp düzenleyenlere ise şiddetli bir azap vardır. Ve onların kurdukları tuzaklar hep boşa çıkar...

Toplumların câhiliye geleneğinin ileri gelenleri hep büyüklenmişler ve peygamberlerin davetini hor görerek, kendilerinden izzet ve şerefin gideceği endişesiyle iman etmemişlerdir. Halbuki, onların iman etmemekle zaten izzetleri kalmamıştır. İnsanları zillete düşüren kendi hırs ve şehvetleriyle, korku ve boş hayalleridir. Bunların üstüne çıkabilen, izzete kavuşmuş demektir. Ve onu hiç kimse zelil edemez. İzzet, Allah'ın önünde korkuyla, haşyet ve takva üzere bulunmak, her hâlükârda O'nu anmaktır. Bâtıl sözle, hak sözü susturmak isteyenler, hiçbir zaman başarı kazanamamışlardır.

Sûre, Allah'ın ilmi, hikmeti ve yüceliğine dair misallerle devam eder:

Allah, sizi topraktan yarattı, sonra bir damla sudan. Sonra da sizi çift çift kıldı. O'nun bilgisi olmadan, hiçbir dişi gebe kalmaz ve doğurmaz da. Ömür sürene ömür verilmesi ve onun ömründen kısaltılması da mutlaka bir kitapta yazılıdır. Gerçekten bu, Allah'a göre kolaydır.

İki deniz bir değildir. Şu; tatlıdır, susuzluğu keser ve içimi kolaydır. Şu da tuzlu ve açıdır. Ancak her birinden taze et yersiniz ve ta-kınmakta olduğunuz süs eşyalarını çıkarırsınız. O'nun fazlından aramanız ve umulur ki şükretmeniz için gemilerin denizde suları yara ya-ra akıp gittiğini görürsün.

İnsanın topraktan, sonra nutfeden çift yaratılıp, hiçbir dişinin O'nu bilgisi olmaksızın gebe kalmadığı ve doğurmadığı, ömürlerin sü-resinin bir kitapta yazıldığı, tatlı ve acı sularıyla iki deniz, suları yararak ilerleyen gemi. Gece ile gündüzün ardarda gelmesi, güneş ve ayın belirli bir süreye kadar akıp gitmeleri, hep Allah'ın düzenleridir. İşte, bunları yaratıp düzene koyan Allah'tır. Sizin ilahlarınız ise, bir çekirdeğin incecik zarını bile yaratamaz; onlar, dualarınızı işitmezler, işitmiş olsalar bile cevap veremezler. Kıyamete, onlar, sizi tanımazlar.

İnsanlar Allah'a muhtaçtır, Allah ise Ganidir (her şeye sahip, hiçbir şeye muhtaç değil), Hamiddir (övülmeye lâyıktır). O dilerse, sizi yok eder, yerlerinize yepyeni insanlar yaratır, bu onun için zor değildir. O halde küfre düşmeyin.

Herkes kendi günâhlarından sorumludur. Kimse kimseye "dininden vazgeç, günâhına ben kefilim" diyemez. Kıyamette herkes bir-birinden kaçacaktır. Ancak sonuç itibariyle herkes aynı olmayacaktır. Körle gören; karanlıkla aydınlık; gölgeyle sıcaklık; dirilerle ölüler bir değildir. Mü'minle kâfir de bir olamaz. Peygamber ancak tebliğ eder, gaybla korkutur korkanlar da namaz kılanlar, nefislerini tutanlardır. Her ümmet, geçmişte aynı durumları yaşamıştır, sizler de farklı değilsiniz. Hakkı inkâr edenleri Allah nasıl helâk etmiş, yeryüzünde

onlardan kalanlara bakın da ibret alın. Acıklı bir şekilde mahvolanlara her zaman mutlaka bir uyarıcı gelmiştir, ancak onlar, O'nu reddetmişlerdir.

Allah, gökyüzünden su indirir; o suyla renk renk meyveler çıkar. Sayısız varlıklar yaratmıştır. Aynı toprak ve sudan farklı, çeşit çe-şit, değişik tat ve biçimlerde meyvelerin çıkışının anlamını hiç düşün-müyor musunuz? Bu muazzam düzenin arkasında kim var? Hiç ak-letmiyor musunuz? Dağlardan beyaz, kırmızı, siyah çeşitli madenler çıkar. İnsanların renkleri çeşitlidir; diğer canlıların ve hayvanlarında. İşte, kulları içinde Allah'tan ancak âlim olanlar korkar. Allah'ın hikmetine, Kahhârlığına ve Cebbarlığına ne kadar vakıf olmuşsa, O'ndan öylece korkulur. Allah'ın en yüce sıfatlarını bilmeyen câhildir. Alim, Al-lah'tan çok korkan demektir. Allah, çok bağışlayıcıdır. Zâlimlere bile mühlet verir, hemen yok etmez. Allah'ın kitabını okuyup, dosdoğru namaz kılanlar ve rızıklarından infak edenler, öyle bir ticâret yapmışlardır ki, Allah, kesinlikle onları zarara uğratmaz, üstelik ecirlerine noksansız karşılık verdiği gibi, ayrıca kendi fazlından da artırır. O, çok affedici, amelleri takdir edendir.

Kur'an-ı Kerîm, öncekileri doğrulayıcıdır. Ve Vahiy, gerçeğin ta kendisidir. Allah'ın büyük fazlı iyilik için çalışanlara ve birbirleriyle iyilikte yarışanlaradır. Bunlar, cennete gireceklerdir. Allah, müslümanlar hakkında şu buyruklarıyla bilgi vermektedir:

"Sonra da Kitabı kullarımızdan seçtiklerimize miras kıldık. Artık onlardan kimi kendi nefsine zulmeder, kimi ortadadır, kimi de Allah'ın izniyle hayırlarda yarışır. İşte bu büyük fazlın kendisidir. Adn cennetleri onlarındır, oraya girerler, orada, altından bileziklerle ve zin-cirlerle süslenirler. Orada, onların elbiseleri de ipektir. Derler ki: Bizden hüznü giderip, yok eden Allah'a hamd olsun. şüphesiz Rabbimiz gerçekten bağışlayıcıdır. Çünkü kabûl edendir" (32-34) Onlara orada bir yorgunluk ve bıkkınlık yoktur.

Sûrede müslümanların üç grup oldukları anlatılır:

1- Kendi nefislerine zulmedenler: İman etmiş, ama günâhkârdırlar. İmanları zayıftır, dini uygulamada zaafları vardır.

2- Orta yoldakiler: İman ile ameli orta yolda gerçekleştirmeye çalışanlardır. Ancak tam manasıyla teslim olmamışlardır; gevşektirler.

3- Sadece iyilik yapanlar: Bunlar, muttakiler, kendilerini sonuna kadar Allah'a teslim etmiş kimselerdir. İyilik için yaratılmışlardır. Kitaba tam manasıyla varis olmuş, fedakâr insanlardır. Günâhlardan kaçarlar, tövbeleri nasuhtur.

Müfessirler, sadece son grubun mu cennete gireceği hakkında ihtilaf etmişlerdir. Zemahşerî ve İmam er-Râzî, hayırlarda yarışanların Adn cennetine gireceğini söylerken, çoğunluk ise hesaba çekilsin çe-kilmesin bu üç grubun cennete gireceği anlamını çıkarmışlardır. Onlar, Resulullah'tan Ebu Derda (r.a.)'ın şu rivâyetini delil göstermişlerdir:

"İyilikte ileriye gidenler ve başarıya ulaşanlar, kendilerine hiç hesap sorulmadan Cennet'e gireceklerdir. Orta yolu tutanlar, hesaba çekileceklerdir ama, hesapları kolay olacaktır. Diğerleri, yani nefislerine zulmedenler ise hesabın sonuna kadar bekletilecekler ve daha sonra Allah onlara rahmet edecektir. Böylece onlar da cennete girecekler ve 'Bizi sıkıntıdan ve kederden kurtaran Allah'a hamd olsun ' diyeceklerdir. "

Kâfirler için de cehennem ateşi vardır. Zira onlar nankördürler. Cehennemde onlar şöyle çığlık atarlar: "Rabbimiz, bizi çıkar, yaptığımızı bırakıp salih ameller işleyelim." Allah, buyurur: Size dünyada öğüt alabilecek olanın öğüt alabileceği kadar ömür vermedik mi? Hem size uyaran da gelmişti. Ama siz inkâr ettiniz. Öyleyse tadın azabı, artık zâlimlere kurtuluş yok...

Resulullah'tan (s.a.s.): "Şayet bir kimse kısa bir ömür yaşamışsa, onun için küçük bir özür söz konusudur. Ancak altmış yıl ve daha fazla yasamışsa, artık onun için hiçbir özür ileri sürme imkanı yoktur." hadisi rivâyet edilmiştir.

Sûrenin sonuç bölümünde ise, Allah Teâlâ, şu açık hidâyetini bildirmiştir:

Allah, şüphesiz göklerin ve yerin gaybını bilendir. Gerçekten o sinelerin özündekini bilir. Yeryüzünde sizi halifeler kılan O'dur. Öyley-se kim küfre saparsa, artık küfrü kendi aleyhindedir. Allah'a ortak koştukları şeyler, yerde bir şey mi yaratmışlar? Yahut gökte ortaklıkları mı var? Yoksa onlara bir kitap verilmiş de, onlar bunun için apaçık bir belgeye sahiptirler? Hayır, zulmetmekte olanlar, birbirlerini aldatmadan başkasını vaad etmiyorlar. Allah, gökleri ve yeri zevâl bulurlar diye her an kudreti altında tutar. Andolsun eğer onlar, zevâl bulacak olsa, kendisinden sonra artık onları kimse tutamaz. Şüphesiz o, halım olandır, bağışlayıcıdır.

Kendilerine azapla korkutucu bir peygamber gelirse, Allah'a herhalde diğer ümmetlerden herhangi birinden daha çok doğru yolu tutacaklarını ahdetmişlerdi. Fakat onlara gerçekte azapla korkutan geldiğinde bu, onların haktan uzaklaşmalarından, nefretlerini artırmaktan başka bir şey olmadı. Demek ki, onlar, bile bile yalan ve iftira da atabiliyorlar. Çünkü amaçlan yeryüzünde büyüklenmektir. Ama bak, sonları ne oldu, ne olacak?.. Birbirlerini aldatıp, gaflete düşerek, hiç bir faydası olmayan gurur içinde hayatlârını boşâ geçirdiler. Onların yerdeki akıbetlerine baktığımızda, göğe de bir bakın. Alabildiğine uzanan şu uzay boşluğu ve serpiştirilmiş yıldızlara bakın, hepsi nasıl bir düzenlikte duruyor. Kalpleriniz katılaşmadıysa, onları böyle intizamlı tutanın kim olduğunu anlarsınız. Bu şaşmaz nizam bir bozulsa, Allah'tan başka onu düzeltebilecek kimse var mı? Hakikaten Allah, Halîmdir, Gafur'dur. Suçluları hemen cezalandırmıyor, onların yüzünden bu aleme son vermiyor, hâlâ fırsat tanıyor. İşlenilen her günâhtan dolayı insanları sorguya çekmiyor. Hâlâ bilmeyecek misiniz?

Dünya, hayat ve insana ait ne varsa, hikmetsiz, abes, saçma, gelişigüzel bir akıp gitme değildir. Bilin ki, sizin, günlük hayatınızın hayhuyunda gaflet içinde olup görmeseniz de, her şey bir düzen içinde akıp gitmektedir. Tarihin, toplumun, insanın, evrenin anlamını kavramanız için yeryüzünü gezin, dolaşın, bir bakın öncekilerin âkıbeti nasıl olmuş... Ki, onlar, öncekilerden daha kuvvetliydiler. Bakın Firavun'un cesedine, tatlı ve tuzlu suların görünmez sırlarına...

Ancak ne göklerde, ne yerde hiçbir şey Allah'ı aciz bırakamaz. Şüphesiz ki O, hakkıyla bilen, her şeye kâdir olandır. Eğer Allah, insanları kazandıkları yüzünden hemen sorguya çekseydi, yeryüzünde bir tek canlı bırakmaması gerekirdi. Fakat onları belli bir süreye kadar erteler. Nihayet vakitleri gelince gerekeni yapar. Doğrusu Allah, kullarını görmektedir. O kullar bu kadar nankörken, yüce Allah, yine de fır-sat ve imkânlar verir. İyilik yapıp, çirkinliklerini örtmeleri için. Rabbinin şanı ne yücedir. Her şeyin mülkü, tasarrufu O'nun elindedir. Siz, ancak O'na döndürülüp, götürüleceksiniz.

İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek ta-nımaya başlayalım inşallah.

Bir önceki sûrede olduğu gibi bu sûrede de Rabbimiz sözlerine hamd ile başlıyor:

1. "Hamd, gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı elçiler kılan Allah'a mahsustur. Yaratmada dilediğini artırır. Doğrusu Allah, her şeye kâdir olandır."

Elhamdülillah, Hamd Allah'a aittir. Hamd Allah'ın hakkıdır. Övgü, göklerin ve yerin Fâtır'ı, göklerin ve yerin yaratıcısı, göktekilerin ve yerdekilerin fıtratlarının yoktan var edicisi, yokluktan varlık çıkaran Allah'a aittir.

Yine hamd melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı oldukları halde elçiler kılan, elçiler olarak görevlendiren, yerdeki elçilerine vahiy göndermek, kâinattaki tüm emirlerini, tüm işlerini uygulattırmak üzere görevlendiren Allah'a aittir. Evet Rabbimiz meleklerini kanatlı yaratmıştır. İmâm Buhârî efendimizin rivâyet ettiği bir hadislerinde, Rasu-lullah Efendimizin Cebrâil'i 600 kanadıyla gördüğü anlatılmaktadır. Anlayabildiğimiz kadarıyla buradaki ikişer, üçer, dörder ifadesi teksîr, çokluk içindir. Zaten âyetin devamında Rabbimiz yaratmakta dilediği kadar ziyâde eder buyurmaktadır. Hamd, övgü O'na aittir, güç ve kudret O'na aittir, O her şeye kâdirdir.

2. "Allah'ın insanlara verdiği rahmeti önleyebilecek yoktur. O'nun önlediğini de ardından salıverecek yoktur. O, güçlüdür, Hakimdir."

Allah kullarına rahmetinden her neyi açarsa, kullarına rahmetinden her neyi ulaştırmayı dilerse artık onu tutacak, engelleyecek yoktur. Allah'ın kullarına açtığı bir rahmetin önüne geçecek, engelleyecek hiçbir kimse, hiçbir güç yoktur. Ama O her neyi de tutarsa, onu da O'ndan başka salacak yoktur. Yâni O kullarına bir rahmeti tutacak, engelleyecek olursa, onu da yine O'ndan başka kullara ulaştırabilecek kimse de yoktur. Azîzdir, Hakîmdir o Allah. Kullarına fayda ve zarar verme sadece O'na aittir. Kime fayda vermek istemişse, kime bir rahmetini ulaştırmak dilemişse ona onu ulaştırdığı gibi, kime de bir faydayı kesmeyi veya bir zarar vermeyi murad etmişse o konuda da O'nun önüne geçecek, engelleyecek yoktur. Hüküm O'na aittir, takdir O'na aittir. O'nun hükmüne, O'nun takdirine karşı gelecek yoktur. Kimse O'nu mağlup edemez. Mutlak güç ve kudret sahibi O'dur ve O'nun yaptığı tüm işler mutlak bir hikmetledir.

3. "Ey İnsanlar! Allah'ın size olan nîmetini anın; sizi gökten ve yerden rızıklandıran Allah'tan başka bir yaratan var mıdır? Ondan başka tanrı yoktur. Nasıl aldatılıp da döndürülürsünüz?"

Ey insanlar, Allah'ın üzerinizdeki nîmetlerini bir anın. Allah'tan başka gökten ve yerden size rızık verecek başka kimse var mı? Allah'tan başka yaratıcı var mı? Hiç aklınız ermiyor mu sizin? Nasıl da Allah'tan uzaklaşıyorsunuz. Rızık veren O olsun, doyuran O olsun, yaratan O olsun, hayatınız O'ndan olsun, sonra da kalkıp böyle bir Allah'a değil de başkalarına kulluk yapın. Yakışıyor mu bu size?

Bir ansanıza, bir zikretsenize Rabbinizin size olan nîmetlerini. Hayat nîmeti, varlık nîmeti, vahiy nîmeti, Risâlet nîmeti, Kur'an nîmeti, ilim nîmeti, akıl nîmeti, göz nîmeti, kulak nîmeti, anlayış, kavrayış nîmeti, yeme içme, hava, su nîmeti ve daha sayılamayacak kadar nîmetler… Peki acaba nîmeti anmak ne demektir? Nîmeti nasıl zikredeceğiz? Nîmeti anmak, nîmeti zikretmek demek onu, onun sahibi olan Allah'ın istediği gibi kullanmaktır. Nîmeti hatırlamak nîmetin vericisini hatırlamak demektir. Nîmeti anmak, nîmetin sahibini anmak, nîmetin sahibini ve o sahibin istediklerini hatırlamak demektir.

Tabi bu hatırlama mücerret sadece hatırlayıvermek değil, onu uygulamaya koymak üzere, amele dönüştürmek üzere hatırlamaktır. Bazı hatırlamalar kavlî olur, bazıları da fiilîdir. Kavlî olanlara hamd, fiilî olanlara da şükür denir. Yâni dille nîmetin vericisine hamd edilirken, hayatla da teşekkür etmeliyiz.

Öyleyse Rabbimizin tüm nîmetlerini hatırlayıp o nîmetleri O'nun yolunda kullanmak zorundayız. Üzerinizde şu anda akıl nîmeti mi var? Akıllı mısınız şu anda? Onu Allah'ın istediği gibi, Allah'ın istediği yerlerde kullanın, böylece Allah'ın nîmetini anın. Onu sadece para kazanmanın peşinde, ya da fizik problemleri, kimya denklemleri çözmenin peşinde değil de, biraz da vahyi tanımada kullanın, böylece Rabbinizin nîmetini anın. Veya meselâ ilim nîmeti mi var üzerinizde? Onunla sahibinin istediği biçimde amel edin, onu sahibinin istediği biçimde ona muhtaçlara ulaştırın, böylece Rabbinizin nîmetini anın. Konuşabiliyorsunuz, dil nîmeti mi var üzerinizde? Onu sahibinin istediği yerde kullanın. Akşama kadar pek çok şey peşinde kullandığınız kadar, peynirin küflüsünü, turşunun modelini anlamada kullandığınız kadar, onun bunun gıybetinde ve zırvalarında kullandığınız kadar biraz da âyet ve hadis anlatmakta kullanın, böylece Rabbinizin nîmetini anın.

Sıhhat, gençlik nîmeti mi var üzerinizde? Onu Allah'a kulluğa harcayın da Rabbinizin nîmetini anın. Kur'an nîmeti mi var? Allah size kitap sünnet bilgisi mi verdi? Onu birilerine anlatarak Rabbinizin nîmetini anın. Boş zaman nîmeti mi var üzerinizde? Onu hasta ziyaretine, sıkıntılı kardeşlerinizin yardımına ayırarak Rabbinizin nîmetini anın. Hanım nîmeti, çoluk çocuk nîmeti mi var üzerinizde? Onları kitap ve Sünnetle tanıştırın, onları Müslümanca eğitin, onları cennete kazandırın ve böylece Rabbinizin nîmetini hatırlayın. Para nîmeti mi var? Mal mülk nîmeti mi var üzerinizde? Onu ona muhtaç olanlara ve-rin ki, Rabbinizin nîmetlerini anmış olasınız. Bütün bunları Allah yolunda kullanın ki, bunların Allah'a ait olduğunu, Allah'tan gelme birer nîmet olduğunu hatırlamış olun diyor Allah.

4. "Ey Muhammed! Seni yalanlıyorlarsa bil ki senden önce de nice peygamberler yalanlanmıştır. Bütün işler Allah'a döndürülür."

Peygamber Efendimize Rabbimizden bir teselli. Ey peygamberim, eğer seni yalanlıyorlarsa, senin kendilerine getirdiğin mesajı yalanlıyorlarsa, senin kendilerine sunduğun tevhidi, hayat programını yalanlayıp Allah'tan başkalarına kulluğa yöneliyorlarsa, hiç üzülme. Çünkü yalanlanan sadece sen değilsin. Senden önceki elçilerimiz de yalanlanmıştı. Kesinlikle bilesin ki ey peygamberim, bütün işler sonunda Allah'a döndürülecektir. O seni yalanlayanlar sonunda Rablerine dönecek ve Rableri onlar hakkında hükmünü verecektir. Bu nankörlüklerinin, bu küfürlerinin, bu şirklerinin, bu zulümlerinin karşılığı neymiş, nasıl bir cezalandırılmaymış görecek onlar. Önceki elçilerimizi yalanlayanların âkıbetlerini görmüyor musun ey peygamberim? Elçilerini yalanlayan Âd'ın, Semûd'un, Eyke'lilerin, Medyen'lilerin, Tubba'lıların âkıbetleri nasıl oldu? Sonunda yalanlananlar kazanıp yalanlayanlar kaybetmediler mi?

5. "Ey insanlar! Allah'ın verdiği söz şüphesiz gerçektir; dünya hayatı sizi aldatmasın. Allah'ın affına güvendirerek şeytan sizi ayartmasın."

Ey insanlar, unutmayın ki Allah'ın vaadi haktır. Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın. Dünyanın konumu sizi aldatmasın. İmtihan gereği bu dünyada Allah size dokunmuyor diye sakın Allah'ı atlattığınızı sanmayın. Dünyayı ebedî zannetmeyin. Sakın bu dünyada yaptıklarınızın yanınıza kâr kalacağını, hesabının sorulmayacağını, sü-menaltı edileceğinizi sanmayın. Unutmayın ki ölüm, diriliş, kıyâmet, hesap kitap haktır; cennet hak, cehennem haktır. Hak olan bir Allah-tan, hak olan bir kitap ve hak olan bir peygamber vasıtasıyla size tüm bu haklar ulaştırıldıktan sonra sakın ha sakın sizi aldatıcılar aldatmasın. Allah'la aldatanlar sizi aldatmasınlar. Bu aldatıcıların başında, bundan sonraki âyette Rabbimizin

dikkat çekeceği gibi şeytan gelmektedir. Sonra şeytan rolü oynayan, şeytan misyonu üstlenmiş iki ayaklı insan şeytanları gelir.

Bunlar insanları Allah'la aldatırlar. Meselâ, "Allah hayata karış-maz" derler. "Allah'ın sizin kulluğunuza ihtiyacı yoktur, O çok ganidir" derler. "Allah büyüktür, O'nun böyle ufak tefek işlere ayıracak zamanı yoktur" derler. "Allah Kerîm'dir", "Allah bekler" derler. "Allah kusura bakmaz, Allah kızmaz" derler. "Allah'ın kitabı böyle okunur, Kur'an'ı anlamadan da okusan olur, Allah bundan da razı olur" derler. "Allah bu kadarına da karışmaz, Allah zaten hayata karışmaz" derler. "Canım Allah buna da karışacak değil ya, işi gücü yok da bizimle mi ilgilenecek?" derler.

Öyle bir Allah tanıtırlar ki Kur'an'ın hiçbir yerinde tanıtılmayan bir Allah'tır bu. Kılık kıyafete karışmayan bir Allah. Meslek seçimine karışmayan, kazanmamıza harcamamıza karışmayan bir Allah. Hukuka, eğitime, sosyal ve siyasal hayata karışmayan bir Allah.

Gerek cinlerden olan şeytanlar, gerekse iki ayaklı insan şeytanları insanları Allah'la aldatırlar. İşte görüyoruz, iki ayaklı şeytanlardan kimileri sanki bu toplum peygamberi tanımış da sıra başkalarını tanıtmaya gelmiş gibi, sanki bu ümmet kitaplarını tanımış da başka kitaplara sıra gelmiş gibi kitabı ve peygamberi bir kenara bırakarak insanların önüne başka kitaplar, başka önderler çıkararak insanları aldatmaktadırlar.

Öyleyse gerek şeytanlar ve gerekse şeytan misyonu üstlenmişler kimseler tarafından aldatılmak istemiyorsak, dinimizi ondan bundan değil, doğrudan Allah'ın kitabından ve Resûlü'nün sünnetinden öğrenmek zorundayız. Birinci elden dinimizi öğrenmek zorundayız. Değilse Allah korusun atamız Adem'i ve anamız Havva'yı bile aldatan şeytanların aldatmasından kurtulamayacağız demektir. Eğer dinimizi iyi bilir, kitabımızı ve onun pratiği olan peygamberimizin sünnetini iyi bilirsek, o zaman bize din duyurmaya çalışan ve Allah adına yeminler söyleyerek bize yaklaşmaya çalışanların sözlerini vururuz kitaba, vururuz sünnete saf altınsa, sahte para değilse, doğruysa, uy-gunsa alırız, değilse reddeder ve dinimizi kurtarmış oluruz. Kim söylerse söylesin, isterse insanların en âlim bildikleri de söylese, o zaman hiç fark etmeyecek; kitaba ve sünnete aykırıysa reddedip dinimizi kurtarmış ve aldananlardan olmamış olacağız Allah'ın izniyle.

6. "Şeytan şüphesiz sizin düşmanınızdır; siz de onu düşman tutun; o, kendi taraftarlarını, çılgın alevli cehennem yârânı olmaya çağırır."

Muhakkak ki şeytan sizin düşmanınızdır. Şeytan sizin apaçık düşmanınızdır. Ey kullarım, siz de düşmanınızı düşman bilin. Onun saptırmalarına, onun vesveselerine itibar etmeyin. Sakın dinlemeyin onu. Unutmayın ki o alçak taraftarlarını, müntesiplerini, arkasına düşenleri yârânı olmaya ve ebedî azap hanesi olan çılgın ateşe çağırır. Kesinlikle bilesiniz ki:

7. "İnkâr eden kimselere çetin azap vardır. Fakat inanıp yararlı iş işleyenlere, onlara, bağışlanma ve büyük ecir vardır."

Şeytana tabi olan kâfirlere, Allah'ı örtenlere, Allah'ın vahyini, Allah'ın dinini örtbas ederek bir hayat yaşayanlara çok çetin bir azap, Allah'a iman edip salih ameller işleyenlere, imanlarının gereğini yerine getirenlere, iman kaynaklı bir hayat yaşayanlara, hayatlarını imanlarıyla düzenleyip imanlarını amele dönüştürenlere de mağfiret vardır. Ufak tefek kusurlarını örtme, hatalarını silme ve büyük bir cennet ecri vardır.

8. "Kötü işi kendisine güzel gösterilip de onu güzel gören kimse, kötülüğü hiç işlemeyene benzer mi? Şüphesiz Allah dilediğini saptırır, dilediğini de doğru

yola eriştirir. Ey Muhammed! Artık onlara üzülerek kendini harap etme; Allah onların yaptıklarını şüphesiz bilir.”

Bir insan ki kötü ameli kendisine süslü gösterildi. Bir insan ki kötü işler yapıyor, ama yaptığı o kötülükleri güzel görüyor. Kötülükten hoşlanıyor. Kötülük, fıtratı olmuş. Kötülüğü, iyiliğin üzerine çıkarmak için çabalıyor, zevkine, menfaatine uygun geldiği için vicdanının sesine kulak vermeyerek, fıtratının uyarısını bastırarak kötülüğü iyilik görmeye çalışıyor. Şehvetlerinin sarhoşluğuyla hakkı bâtıl, bâtılı hak görmeye çalışıyor. Değilse bu adam eğer kötülüğü kötülük olarak görse, belki ondan vazgeçecek, belki yaptığı o kötülüklerden pişmanlık duyacak, ama o bunu düşünemiyor.

Şimdi böyle bir insan mı Allah katında hüsnü kabul görecek? Şimdi böyle bir adam iyilik taraftarı bir Müslüman gibi olur mu? Yâni böyleleri hiç iman edip salih amel işleyen bir mü'min gibi olur mu? Allah bu ikisini denk mi tutacak? Hayır hayır, bu ikisi Allah katında denk değildir. Allah böyle sapmak isteyenleri saptırır, hidâyet bulmak isteyenleri de hidâyetine erdirir.

Öyleyse ey peygamberim, sen böyleleri hakkında asla bir üzüntüye kapılma. Böyleleri için sakın kendini yıpratma. Onların yola gelmeyişleri karşısında, kötülükte direnmeleri karşısında üzülme, yoluna devam et. Unutma ki Allah onların yaptıklarından haberdardır ve yaptıklarını onların yanına bırakmayacaktır.

Sen hiç üzülme, şüphesiz Rabbin iyiyi kötü, kötüyü de iyi görecek değildir. Onlar hiçbir zaman ne bu dünyada, ne de âhirette iman edip salih ameller işleyen mü'minlerin ulaştıkları mükâfatlara ulaşamayacaklardır. Bir gün gelip Allah belâlarını verecektir onların. Peki ne zaman ya Rabbi, demeden, bunu kafana takıp dert etmeden yoluna devam et sen peygamberim. Çünkü:

9. “Rüzgarı gönderip de bulutları yürüten Allah'tır. Biz bulutları ölü bir yere sürüp, onunla toprağı ölümünden sonra diriltiriz. İnsanları diriltmek de böyledir.”

Evet rüzgarı gönderip bulutları sevk eden, sonra ölü bir beldeyi dirilten Allah, işte dirilişi de böylece gerçekleştirecektir. Gönderdiği yağmur rahmetiyle ölü arazileri dirilten, canlandıran, hayat veren Allah, gönderdiği vahiy rahmetiyle de ölü olan kâfirleri dirilttiği gibi, yarın zamanı gelince tüm ölüleri de böylece diriltecektir. İndirdiği vahiyle Rabbimiz ölülerden diriler çıkarır, kâfirlerden mü'minler oluşturur. Ya da öldükten sonra kıyâmet günü insanları öylece diriltip yeniden hayat verecektir. Şüphesiz ki O, her şeye kâdirdir. Yâni iradesini her neye tevcih buyurmuşsa, o anında vücûda geliverir. Çünkü hayat O'nun elindedir.

İşte görüyoruz Rabbimiz rüzgarları gönderiyor, bu rüzgarlar rahmet yüklü, yağmur yüklü ağır ağır bulutları yükleniyor, sonra onu ölü bir araziye sevk ediyor ve o su sayesinde de yeryüzünde her türlü meyve ve sebzeleri çıkarıyor. İşte ölümünden sonra gönderdiğimiz rahmet kaynağı suyla ölü arazileri dirilttiğimiz gibi sizden ölmüşleri de böylece diriltiriz. Ölü kalplileri de böylece vahyimizle diriltiriz diyor Rabbimiz.

Burada Rabbimizin anlattığı diriltme, hem ölmüş insanları kıyâmet günü diriltmesi, hem de dünyada iken vahiy sayesinde ölmüş kalpleri diriltmesi anlamına gelecektir. Bununla anlıyoruz ki vahiy hayattır, vahiy hayat kaynağıdır. Öyleyse hem kendimizi hem de çevremizdeki insanları Allah'ın âyetleriyle diriltmek zorundayız. Allah'ın âyetlerini hem kendimize hem de çevremize duyurmak zorundayız. Karşımızdaki adam ne kadar da katı kalpli, ne kadar da inatçı birisi olursa olsun, yağmur âyetiyle ölü ve kupkuru bir araziyi dirilten Allah'ın Kur'an âyetleriyle de ölü kalpleri dirilteceğine inanmak zorundayız.

10. "Kudret isteyen kimse bilsin ki, kudret, bütünüyle Allah'ındır. Güzel sözler O'na yükselir, o sözleri de yararlı iş yükseltir. Kötülük yapmakta düzen kuranlara, onlara, çetin azap vardır. İşte bunların kurdukları düzenler boşa çıkar."

Kuvvet ve kudret isteyen, izzet ve şeref isteyen, devlet ve iktidar isteyen, özgürlük isteyen bilsin ki, kuvvet ve kudret, izzet ve şeref bütünüyle Allah'ın elindedir. Kim bu dünyada izzet ve şerefe ulaşmak istiyorsa, kim âhirette izzet ve şerefe ulaşmak istiyorsa bilsin ki bu Allah'a Allah'ın istediği şekilde imanla, Allah'a Allah'ın istediği şekilde kullukla mümkündür. Bunun dışında asla izzet ve şeref yoktur. İzzet ve şerefi Allah'ta gören, Allah'a kullukta, Allah'a itaatte görenleri Rab-bim hem dünyada, hem de âhirette aziz eder, başlara taç eder. Ama izzet ve şerefi Allah'tan başkalarında görenleri de hem dünyada, hem de âhirette zelil eder.

Öyleyse ey güç ve kuvvet sahibi olmak isteyenler, ey dünya ve ukbâda aziz olmak isteyenler, ey dünya ve ukbâda izzet ve şereflerini kaybetmekten korkanlar, ey Mekkeliler, ey dünyalılar bunun için başka çareniz yok, Rabbinize kulluğa dönmek zorundasınız.

Güzel kelimeler O'na ulaşır. Rabbimize ancak tayyib sözler, la ilâhe illallah, sübhanallah, elhamdülillah, Allahu Ekber sözleri ulaşır. Bu imanın amele dönüşmesi Allah'a yükselir. Salih ameller, sahih bir imandan kaynaklanan ameller, iman kaynaklı, fıtrata uygun, Allah'ın razı olduğu ameller Allah'a yükselir. Allah'a iman doğrultusunda, Allah'ı razı etmek üzere işlenen ameller O'na yükselir.

Âyetin ifadesinden anlıyoruz ki Kelime-i tayyib, kelime-i şehâ-det sadece mücerret bir söz olarak, mücerret bir iddia olarak Allah'a yükselmez. Bunların Allah'a yükselebilmesi, Rabbimiz tarafından kabul edilebilmesi için bu sözün amele dönüşmesi, hayata yansıması, hayatın onunla düzenlenmesi gerekmektedir. Ama sadece amel de bir değer ifade etmez. Mücerret bir amel de Allah'a ulaşmaz. Amel, salih olmadıkça, sahih bir akideden, sahih bir imandan kaynaklanmadıkça bu imkansızdır. Rabbimiz ne sözü amelsiz, ne de ameli imansız kabul etmiyor. Söz ve amel sünnete uygun olmalıdır ki Allah onları kabul buyursun.

Öyleyse hem dünyada, hem de ukbâda izzet ve şerefe ulaşmanın yolu sözde ve amelde isâbetten, söz ve amelle Allah'a itaatten geçer. Tayyibatı terk edip habisâta yönelenler, iyilikleri bırakıp kötülüklere, bâtıllara yönelenler, habisle tayyibi değiştirenler, habis sözlerle tayyib sözü, hak sözü susturmaya çalışanlar, türlü türlü entrikalarla İslâm'ı ve Müslümanları yok etmeye soyunanlara gelince, onlar için şedit bir azap vardır ve onların kurdukları düzenler boşa çıkarılacaktır. Onların Müslümanlara karşı kurdukları düzenleri, komploları boşa çıkarılacak, başarıya ulaştırılmayacaklardır.

Evet kâfirlerin Müslümanlara karşı hazırladıkları menfur planlarının, tuzaklarının, komplolarının hiçbirisi başarıya ulaşmayacaktır. Yaptıklarının hiç birisi kâfirlere bir hayır getirmeyecektir. Bunlar kendi kazdıkları kuyuya kendileri düşecekler ve Müslümanlara asla bir zarar veremeyeceklerdir. Tüm planları, programları, komploları, güçleri, tüm ekonomik, siyasal ve askerî kuvvetleri, tüm saltanatları, medeniyetleri, teknolojileri boşa çıkacaktır. İşte Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçilerine karşı düşmanca bir tavır alan, mü'minlere karşı düşmanca bir tavır takınanların durumu budur. Bundan sonra Rabbimiz rubûbi-yetine deliller sunacak:

11. "Allah sizi topraktan, sonra nutfeden yaratmış, sonra da sizi çiftler halinde var etmiştir. Dişinin gebe kalması ve doğurması ancak O'nun bilgisiyledir. Ömrü uzun olanın çok yaşaması ve ömürlerin azalması şüphesiz Kitaptadır. Doğrusu bu Allah'a kolaydır."

Evet Rabbimiz ilk olarak atamız Adem'i topraktan yaratmıştır. Topraktan yediğimiz gıdalardan oluşan sperma ile de nesillerin yaratılışı devam etmektedir. Sonra da insanları çiftler halinde var etmiştir Allah. Kadın ve erkek halinde bir ana-babadan çiftler halinde yarattı sizi. Herhangi bir dişi neyi taşırsa, neyi dünyaya getirirse o Allah'ın ilmindedir. O'nun bilgisinin dışında hiçbir dişinin hamile kalması da, doğurması da mümkün değildir. Ömür sürenlere uzun ömür verilmesi de, onun ömründen eksiltilmesi de mutlaka bir kitapta yazılıdır. Yâni insanın ömrü daha ana rahmindeyken tespit edilmektedir. Hiçbir şey tesadüfî değildir. Bu Allah için kolaydır. Sayısız mahlukâtı hakkında bilgi sahibi olması, onların tümünden haberdar olması Allah'a asla zor değildir. İşte bakın Allah'a zor olmayan işlerden biri de şudur:

12. "İki deniz bir değildir. Birinin suyu tatlı ve kolay içimlidir; diğeri tuzlu ve acıdır. Her birinden taze balık eti yersiniz; takındığınız süsler çıkarırsınız; Allah'ın lütfuyla rı-zık aramanız için gemilerin onu yararak gittiğini görürsün. Belki artık şükredersiniz."

İki deniz bir değildir. Birinin suyu tatlı, içimi kolaydır, diğeri tuz-lu, acı ve içimi zordur. Her birinden, hem tatlı suyun bulunduğu denizden, hem de suyu acı, içimi zor olan denizden tatlı, taze balık yetiştiriyor Rabbimiz sizin için. Yine bu denizlerden takındığınız takı maddelerini, takı süslerini de sizin emrinize âmâde kılan Allah'tır. İkisinden de taptaze etler ve inci, mercan gibi takılar çıkarıyor sizler için Allah.

Allah'ın lütfuyla rızık aramanız için gemilerin onu yararak gittiğini görürsün. Belki artık şükredersiniz. Evet gemileri de sizin emrinize sunan Allah'tır. O gemileri hareket ettiren, yürüten Allah'tır; suya kaldırma ve gemileri yürütme yasasını koyan Allah'tır. Onları hareket ettiren rüzgarları gönderen Allah'tır. Allah dilerse o gemileri hareket ettiren gücü durduruverir, yasaları kaldırıverir. O zaman onlar denizin üzerinde kalakalırlar. Veyahut da o gemileri yürüten rüzgarları fırtınaya çeviriverir de o geminin içindekileri, kazandıkları günâhlar yüzünden denizin dibine indiriverir. İşte bütün bunlar yaratıcının kuvvet ve kudretini, rubûbiyet ve ulûhiyetini, ilmini, hikmetini gösteren âyetlerdir.

Rabbimiz daha biz yokken gökleri ve yeri yaratmış, yeryüzünü bizim için hazırlamış, sayısız nîmetleriyle donatmış, müthiş bir düzenlemeyle yeryüzünü düzenlemiş ve işte belki şükrederseniz, belki tüm bu nîmetleri size sunan Rabbinizi anlar ve O'nun istediği bir hayata yönelirsiniz diye Rabbimiz bu âyetlerini gündeme getiriyor. Daha başka âyetlerini de tanıtıyor Rabbimiz:

13. "Allah, geceyi gündüze katar, gündüzü geceye katar; belirli bir süre içinde hareket eden Güneş ve Ayı buyruk altına almıştır. İşte bu, Rabbiniz olan Allah'tır, hükümranlık O'nundur. O'nu bırakıp taptıklarınız, bir çekirdek kabuğuna bile sahip değillerdir."

İşte Allah'ın mutlak egemenliğini, zaman ve mekân üzerindeki mutlak tasarrufunu burada da görüyoruz. Evet O Allah geceyi gündüze, gündüzü de geceye katar. Gece ve gündüz Allah'ın iki âyetidir. Gecenin ve gündüzün meydana gelişine ve peş peşe işleyişine bir dik-kat edin. Dikkatlice inceler ve üzerinde düşünürseniz, gecenin içine bir miktar gündüzün, gündüzün içine de bir miktar gecenin girdiğini görürüsünüz. Fecir vaktinde gecenin bir kısmının gündüze girdiğini, katıldığını, akşam güneş batarken de gündüzün birazının geceye katıldığını görürsünüz. Tüm bu dönemleri yapan, yaratan Allah'tır.

Belli bir süre, belli bir yörünge, belli bir program içinde hareket eden güneşi ve ayı da buyruğu altına, egemenliği altına alan, ya da onları sizin emrinize, sizin hizmetinize sunan da Allah'tır. Her ikisinin de boyunlarındaki kulluk iplerini eline alan, onları belli bir zamana ka-dar bir nizam ve intizama bağlayan, onlar üzerinde belli yasalar koyan, onlara belli bir ömür takdir

eden Allah'tır. Onlar için belli bir zaman tayin etmiştir Rabbimiz. Anne karnındaki çocuk için de belli bir zaman tayin etmiştir. Ancak bu süre sadece Allah'ın ilmindedir.

İşte Rabbiniz olan Allah budur. İşte bu Allah sizin Rabbinizdir. İşte okuduğumuz bu âyetlerin anlattığı, Kur'an'ın tümünün anlattığı, tarih boyunca tüm peygamberlerin ortaya koyduğu Allah sizin Rab-binizdir. Rab makamında, ulûhiyet makamında, hayatınızın kanunlarını düzenleme makamında olan Rabbiniz O'dur.

Rabbiniz olan Allah, mülk kendisinin olan, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin sahibi ve Mâliki olandır. O her şeyin sahibi ve yaratıcısıdır. Varlığımızın sebebi O'dur. Hayatın kaynağı O'dur. Göklerin, yerin, gecenin, gündüzün, insanların, meyvelerin sebzelerin sahibi O'dur. Malımızı, evimizi, ailemizi, çocuklarımızı, makamımızı, paramızı, pulumuzu, aklımızı, zekamızı, bilgimizi her şeyimizi yaratan O'dur. Allah mülkün sahibidir, o halde sadece O'na kulluk edin. Madem ki her şeyinizi yaratan O'dur, madem ki her şeyinizi veren O'dur, madem ki mülk O'nundur, o halde sadece O'nu dinleyin.

Zaten problem işte buradadır. Yaratıcı olarak herkes Allah'ı kabul ediyor da Rab olarak, hayata karışıcı olarak Allah'ı kabule ya-naşmıyorlar. Meselâ müşrikler yaratıcı olarak, her şeyin var edicisi olarak, göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Allah'ı kabul ediyorlardı ama Rab olarak, hayata karışıcı ve kanun koyucu olarak Allah'ı kabul etmiyorlardı. Rızık verici olarak, yaratıklarının tümünü doyurucu olarak Allah'ı biliyorlar, inanıyorlardı ama hayatı düzenleyici olarak Allah'a inanmıyorlardı.

Günümüz insanları da Allah korusun aynı noktaya düştüğü için, yaratıcı olarak var olan, ama hayata karışıcı olarak sanki yok olan bir Allah inancını, yâni şirki yaygınlaştırma eğilimine girdikleri için Allah'ı hayatlarına karıştırmamadan yana bir tavır sergiliyorlar. Halbuki O'nu bırakıp taptıklarınız bir çekirdek kabuğuna bile sahip değillerdir diyor Rabbimiz.

Şu anda kâfirlerin, müşriklerin Rab ve İlâh makamında gördükleri, kendilerine kulluk etmeye çalıştıkları varlıklar bunu Allah yaratmamıştır, bunu biz yarattık diye bir tek zerre gösterebilirler mi? Ha-yatta bir tek zerreye sahip olduklarını söyleyebilirler, bir tek zerreye mülkiyet iddiasında bulunabilirler mi? Bir hurma çekirdeğinin ipliği ka-dar bir şeye sahip olduklarını söyleyebilirler mi bu reklamını yaptıklarınız? Bırakın o hurma çekirdeğini yaratmayı, insanlar onu, o ince zarı incitmeden, yırtmadan soyabilme imkânına bile sahip değillerdir. Nerde kaldı ona mâlikiyet iddiasında bulunmaları!

Halbuki bu sahte tanrılar, bu tanrı taslakları insanları Allah âyetlerinden uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Allah âyetlerini düşündürmemeye çalışıyorlar. Geceyi gündüzü, ayı güneşi, denizleri ve denizlerde Allah'ın yarattığı nîmetleri düşündürmemeye, insanları mekânik bir hayatın içine hapsetmeye çalışıyorlar. Rabbimizin bu âyetlerini görmemeye, duymamaya, duyurmamaya çalışıyorlar.

14. "Onları çağırırsanız, çağrınızı işitmezler; işitmiş olsalar bile size cevap veremezler; ama kıyâmet günü sizin ortak koşmanızı inkâr ederler. Her şeyden haberdar olan Allah gibi, sana kimse haber veremez."

O Allah berisinde tapındıklarınızı, Allah berisinde kendilerinde güç kuvvet görüp sığındıklarınızı çağırsanız, sizin çağrınızı işitmezler, işitemezler. İşitseler bile size icabet edemezler.

Bu insanlar Allah'ı bırakıp da kendilerine cevap veremeyecek, dualarına ve çağrılarına icabet edemeyecek aciz varlıklara kulluk yapmaktadırlar. Yeryüzünde hiçbir şey yaratmaya ve yapmaya güç yetiremeyen, hiçbir şeye mâlik olmayan, kendi varlıkları konusunda bile Allah'a muhtaç olan, yoku var etmeye, varı yok etmeye, fayda sağlamaya ve zararı def etmeye kâdir olmayan bir kısım âciz varlıklara kulluk eden, onlara dua eden, onları

yardıma çağıran kimselerden daha akılsız ve daha zalim kim vardır!? Allah'ı bırakıp da böyle dualarını bile duyamayacak, kendilerine asla icabet edemeyecek, kendilerinin imdadına yetişemeyecek varlıklara dua eden kimselerden daha şaşkın, daha sapık kim vardır?

Çünkü onlar onların dualarından, çığırtkanlıklarından gafildirler. Onlar ne hakkıyla işitebilirler, ne de icabet edebilirler. Çünkü her şeyi hakkıyla işiten ve bilen sadece Allah'tır.

Peki, ne demektir hakkıyla işitmek? Hakkıyla işitmek, işittiğine icabet edebilmek demektir. Hakkıyla işitmek, işittiğinin derdine derman olabilmek, onun imdadına yetişmek demektir. Allah işittiklerini icabet etmek üzere işitir. Çağıranın elinden tutup onun derdine der-olmak üzere işitir. Başka şeyler de işitir, başkaları da işitir ama hiç bi-risi icabet edemez. Allah'tan başka hiç kimse işittiklerinin imdadına yetişemez. Hadi çağırın bakalım imdadınıza yetişen birilerini bulabilecek misiniz?

Bu akılsız, bu zalim insanların Allah'ı bırakıp da kendilerine dua edip yardım bekledikleri varlıkların hiç birisi onları ne işitebilecek, ne de onların imdadına yetişebileceklerdir. Kapılarını dövdükleri bu aciz varlıkların onlara hidâyet sunmaları da, onlara yol göstermeleri de, onlara reçeteler sunup problemlerini çözmeleri de mümkün değildir. Onları Hakka ulaştırmaları mümkün değildir. İstedikleri kadar bu zalimler onların önünde eğilip onlardan yardım beklesinler, istedikleri kadar onları Rab bilip onlardan hayat programı istesinler, "aman bizi kurtarın! Aman bize güzel yasalar yapıp bizi sahil-i selâmete çıkarın!" diyerek istedikleri kadar onlara yalvarıp yakarsınlar, onların bunlara bir fayda sağlamaları mümkün olmayacaktır. Çünkü isteyenler de za-yıf, isteneler de âcizdir. Onların Hakka ulaşmaları asla mümkün olmayacaktır.

Öyle değil mi? Hani şu ana kadar kendilerine tapınılan bu âciz insanlardan hangisinin insanlığa sunduğu sistem, hangisinin insanlığa sunduğu reçete insanları huzur ve sükûna kavuşturabilmiştir? Dünya açısından bu böyle olduğu gibi, âhiret açısından da böyledir. Dünyada bir fayda sağlayamadıkları gibi, âhirette de insanları Allah'ın azabından kurtaramayacaklardır bu varlıklar. İşte görüyoruz bu âcizlerin elinde dünyamızın nasıl kan gölüne döndüğünü!

Allah diyor ki, bu kendilerine tapınılan, kendilerine dua edilen, kendilerinin arzuları yerine getirilen varlıklar kıyâmet günü sizin ortak koşmanızı inkâr ederler, inkâr edecekler, reddedecekler. Evet kıyâmet günü Allah berisinde bu tapındığınız varlıklar, sizin kendilerine yaptığınız tapınılarınızı, kendilerine yaptığınız dualarınızı, kendilerini Allah'a ortak koşmalarınızı tanımayacaklar. Diyecekler ki, "vallahi ya Rabbi, sen şâhitsin ki biz bunları kendimize kulluğa çağırmadık. Allah'ı bırakın da bize kulluk edin, bize dua edin, bize sığının, bizim arzularımızı yerine getirin, bizi dinleyin, bizim dediklerimizden çıkmayın demedik. Vallahi ya Rabbi, bizim bu zalimlerin yaptıklarından haberimiz yoktu. Nitekim onların duaları, kullukları bize ulaşmamıştır," diyecekler.

Her şeyden haberdar olan Allah gibi, sana kimse haber ve-remez, seni kimse haberdar edemez. Her şeyi bilen, bilgi kendisinden olan Allah gibi hiçbir kimse seni ayıktıramaz, sana gözünü, görüşünü açtıramaz, sana yol gösteremez, seni hidâyete ulaştıramaz, aklını ba-şına getiremez. Hiç kimse, hiçbir şey seni doğru yola ulaştıracak haberler veremez. Her şeyden haberdar olan Allah'ın verdiği haberleri sana kim verebilecek? Yarının bilgisini kim verebilecek? Yarın Allah mahkemesinde Allah berisinde kulluk edilen bu âciz varlıkların kendilerine yapılan şirkleri reddedeceklerini, tanımayacaklarını kim haber verebilir? Her şeyi bilen sadece Allah'tır.

15,16,17. "Ey İnsanlar! Siz Allah'a muhtaçsınız, Allah ise müstağnîdir, övülmeğe lâyık olandır. Dilerse sizi yok eder, yeniden başkalarını yaratır. Bu, Allah'a göre zor değildir."

Yine genel bir sesleniş geliyor: Ey insanlar, hepiniz Allah'a muhtaçsınız. Fakrınız, ihtiyaç kapınız Allah'tır. Allah'tan başka hâcet kapınız yoktur. Hepiniz O'na muhtaçsınız, "rızıklarınızı biz veriyoruz" diyenleriniz de O'na muhtaçtır. Onlar da Allah'ın fakirleridir. Tüm nîmetlerin kendisinden olduğunu iddia eden Firavun da Allah'a muhtaçtır. Hiçbir varlık yoktur ki Allah'a ihtiyaçsızlık içinde olmasın. Hayatınızı, rızkınızı, elinizi, ayağınızı, aklınızı, fikrinizi, havanızı, suyunuzu, yiyeceğinizi, içeceğinizi her şeyinizi Allah'a borçlusunuz. Siz fakirsiniz, Allah ise Ganîdir.

Ne zaman ki Ganî olan Rabbiniz size rızkını kesiverdi, ne zaman ki sizi fakru zaruret içinde bırakıverdi, işte o zaman fıtratınız açığa çıkıyor ve Rabbinize yalvarıp yakarmaya başlıyorsunuz. Denize düşen, darda kalan, Ganî olan Rabbine sarılmaya başlıyor. "Ey kullarım, bunu normal zamanlarınız da anlayın da, yalnız bana kulluk yapın" diyor Rabbimiz.

Ganî olan, zengin olan, mülkün sahibi olan Allah'tır, fakir olan, muhtaç olan da bizleriz. Hamîd olan, hamd edilmeye, kulluk yapılmaya lâyık olan, kendi kendini hamdeden, kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan ama herkesin kendisine muhtaç olduğu varlık Allah'tır. Hiç kimse kendisine hamd etmese, de kendi kendine hamd edendir Allah. Rabbimiz o kadar zengin ki, o kadar Ganî ki bakın bir hadis-i kudsile-rinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Ey kullarım, benim doyurduklarım hariç hepiniz açsınız. Benden yiyecek isteyin ki ben sizi yedirip içireyim. Ey kullarım, benim giydirdiklerim müstesnâ hepiniz çıplaksınız. O halde benden giyecek isteyin ki, sizi giydireyim."

Tüm yarattıklarını doyuran, rızık veren Allah'tır. Rabbimiz göklerde ve yerdeki tüm varlıkları yaratmış, yarattıklarını kendi haline bı-rakmamış, yarattığı varlıkların varlıklarını sürdürebilmeleri için muhtaç oldukları tüm ihtiyaçlarını temin etmiş, her türlü imkânı hazırlamıştır. Tüm bu varlıkları nasıl yaratmaya güç yetirmişse, onları nasıl belli bir düzene koymuşsa, elbette bu varlıkların hayatlarını sürdürebilmeleri, karınlarını doyurabilmeleri için her canlının hayat programını da bilen Allah'tır. Besleyen Allah'tır, doyuran, rızık veren, yaşatan Allah'tır. Eğer Allah bizi doyurmasa, Allah bize rızık vermeseydi, hepimiz açtık.

"Ey kullarım, sizin öncekileriniz, sonrakileriniz; in-sanlarınız, cinleriniz hepsi birden sizin en muttakîniz gibi olsanız ve bu şekilde bana kullukta bulunsanız, bu benim mülkümde hiç bir şey artırmaz. Yine önce ve sonra gelen bütün insan ve cinler en facir ve fâsık bir kimsenin kalbi üzere olup isyan etseniz, bu da benim mülkümden hiç bir şey eksiltmez."

Kulların, yaratıkların kesinlikle Allah'a karşı ne zarar vermeleri ne de bir fayda sağlamaları mümkün değildir. O Rabbimiz zâtı itibariyle kesinlikle kullarının ibadetlerine de muhtaç değildir. İbadetlerinden, itaatlerinden yararlananlar yine bizzat kulların kendileridir. Yine isyanlarından, mâsiyetlerinden zarar görecek olanlar da kulların kendileridir.

Şunu da asla unutmayın ki, yaptıklarınızın tümünü siz kendiniz için yapıyorsunuz. Çünkü Allah Ganîdir, Allah zengindir ve sizin yaptıklarınızın hiç birisine ihtiyacı yoktur. Allah hiç kimseye ve hiç kimsenin amellerine muhtaç değildir. Ne ibadetlerinize, ne çalışmalarınıza, ne gayretlerinize hiçbir şeye ihtiyacı yoktur O'nun. Hiç birinize ihtiyacı

olmadığı gibi, üstelik sizin için sonsuz rahmet ve merhamet sahibidir de. Yokken sizi yaratan O'dur. Sizi size ihtiyacından dolayı, yalnızlığını gidermek veya sizin yapacaklarınızdan istifade etmek için de yaratmadı. Dilediği zaman sizi yok etmeye muktedirdir. Dilerse sizin def-terlerinizi dürer de, daha önce sizi, sizden öncekilerin yerine dünya sahnesine getirdiği gibi, sizin yerinize de başkalarını halef kılar. Sizi başkalarının neslinden getirdiği gibi, sizin neslinizden de başkalarını getirir. Unutmayın ki bu hayatı siz kendiniz bulmadınız. Kendi isteğinizle bu dünyaya gelmediniz. Hayatınız elinizde olmadığı gibi, ölümünüz de elinizde değildir.

Önceki âyetlerin ifadesiyle bir fert, bir toplum hakkında Allah'tan bir helâk hükmü gerçekleşirse artık onu durduracak yoktur. Kendisine hamd etmeyen, kendisinin istediği bir hayata yanaşmayan sizleri giderir de, sizin yerinize hamdeden kullar getirir. Yahut hepinizi dünyadan siler süpürür de sizden farklı, yepyeni varlıklar yaratır. Bu Allah'a hiç de zor gelmez. O bir şeye "ol" dedi mi, oluverir. Yâni bu Allah için çok da önemli bir şey değildir. Yâni, sakın ha bu hayatı kendinize bağımlı sanmayın. Biz olmazsak hayat biter sanmayın.

"Ey kullarım, sizin öncekileriniz, sonrakileriniz, in-sanlarınız ve cinleriniz hep beraber bir yerde toplansalar da benden istekte bulunsalar onların her birinin isteklerini yerine getiririm. Bundan dolayı da benim yanımdan, denize sokulup çıkarılan iğnenin denizden eksilttiği kadar bir şey eksiltmez."

Tüm varlıklar bir araya gelip isteyebilecekleri tüm isteklerini sıralayıp Allah'tan isteseler, bu Allah'ın mülkünden hiçbir şey eksiltmeyecektir. Hattâ Rabbimizin ifadesiyle söyleyecek olursak, denize batırılıp çıkarılan bir iğnenin denizden eksilttiği kadar bile bir şey eksiltmeyecektir. Çünkü Allah'ın hazineleri bitip tükenmez. Rabbimizin kullarına bağışları, O'nun hazinesini asla eksiltmez.

18. "Günâhkâr kimse diğerinin günâhını çekemez. Günâh yükü ağır olan kimse, onun taşınmasını istese, yakını olsa bile, yükünden bir şey taşınmaz. Ey Muhammed! Sen ancak, görmediği halde Rablerinden korkanları, namazı kılanları uyarırsın. Kim arınırsa, ancak kendisi için arınmış olur; dönüşünüz ancak Allah'adır."

Hiçbir yüklenen başkalarının yükünü yüklenmeyecektir. "Vizr", ağırlık, yük, günâh, sorumluluk anlamlarına gelmektedir. Herkes kendi yaptıklarından, kendi günâhlarından sorumlu tutulacak, kimse kimsenin yaptıklarından sorumlu tutulmayacaktır. Kimse kimsenin yükünü yüklenmeyecektir. Mekkeli kâfirler, Müslüman olan akrabalarını, şereflendikleri bu dinden vazgeçirebilmek için, "eğer dinlerinizden dönerseniz sizin günâhlarınızı, veballerinizi biz yükleniriz," diyorlardı da Rabbimiz onları böylece uyarıverdi.

Öyleyse birilerinin yarın kendilerini kurtaracaklarına inananlar yalan söylüyorlar. Halbuki o gün baba evlâdından, evlât babasından kaçacak. Kimsenin kimseye bir yardımı olmayacak. O gün ne babanın evlâdına, ne evlâdın babasına, ne kocanın karısına, ne kadının kocasına, ne âmirin memuruna sağlayabileceği bir şey yoktur. Herkes yardımcısız ve yalnız olarak Allah'ın huzuruna gidecektir. Melikler yal-nız, mâlikler yalnız, hükümdarlar, krallar yalnız, hacılar, hocalar yalnız ve hattâ peygamberler bile yalnız. Hepsi de çaresiz Allah'ın kendilerine vereceği hükme razı olacaklardır.

Herkes kendi sorumluluğunu, kendi yükünü yüklenecek. Allah bana bir kulak vermiştir, bu bir yüktür, bir sorumluluktur bana. Onunla sahibinin duy dediklerini duymak,

kulak ver dediklerine kulak vermek zorundayım. Rabbim bir göz vermiştir bana, bu bir yüktür, sorumluluktur. Onunla sahibinin gör dediklerini görmek, bak dediklerine bakmak zorundayım. Aklım bir sorumluluktur, ağzım sorumluluktur, kalbim sorumluluktur. Üzerimizde pek çok yükler, pek çok sorumluluklar, pek çok nîmetler var. Kitabı okuyacağız ve yüklerimizi sorumluluklarımızı anlayacak ve Allah'ın istediği şekilde yerine getirmeye çalışacağız. Allah'tan ve Resûlü'nden başkalarının bizim üzerimize yükledikleri yüklerin asla umurunda olmayacağız. Çünkü kimse kimsenin yükünü yüklenmeyecektir, buyuruyor Rabbimiz.

Yine içinde bulunduğum toplumun Allah tanımayan kâfir bir toplum olması ve benden Allah arzularına ters bir şeyler istemesi, as-la benim önümde Rabbimin benden istediklerini yerine getirmeme engel olmayacaktır. Toplum içinde de olsam, tek başına da olsam bir ümmet olmaya çalışmak zorundayım. Çünkü işte bu âyetle anlıyorum ki her nefis, her insan yük altındadır. İman yükü, hidâyet yükü, emanet yükü, vahiy yükü, kitap yükü, peygamber yükü. Bir Müslüman ola-rak, bir baba, bir ana, bir idareci olarak benim üzerime Rabbim hangi yükleri, hangi sorumlulukları yüklemişse, ben onların tümünü kendi başıma, tek başıma taşımak zorundayım. Akraba da olsa, yakını da olsa kimse kimsenin yükünden bir şey taşımayacak, yüklenmeyecektir.

Öyleyse peygamberim, sen ancak görmediği halde Rablerinden haşyet duyanları, namazı ikâme edenleri uyarırsın. Kim arınırsa, ancak kendisi için arınmış olur. Dönüşünüz ancak Allah'adır.

Gıyaben Rablerinden korkanlar, gıyabında Rablerinden haşyet duyanlar. Onlar Rablerini görmüyorlar, duyularıyla O'nu algılama imkânına sahip değiller ama vahye imanları gereği, gayba imanları, muhsin olmaları gereği Rablerinin sürekli kendilerini gördüğünü, sürekli O'nun kontrolü altında olduklarını bilirler ve gıyabında O'ndan haşyet duyarlar. Rablerine boyun eğenler, Allah'ı gücendirmekten korkarlar, Allah'ı razı edememekten korkarlar.

Haşyet, korku mânâsınadır; yılandan, çıyandan, akrepten korkmak ayrıdır, kişinin anasından korkması ayrıdır değil mi? Niye korkar kişi anasından? Acaba rızasını alamadım mı, acaba kalbini kırdım mı, diye korkar değil mi? İşte o mü'minler de Rablerinden böylece bir haşyet içindedirler ve işte uyarılacak olanlar, peygamberin uyarısına müspet cevap verecek olanlar onlardır.

Bir da namazlarını ikâme edenler, namazı ayağa kaldıranlar, namazlarının bir nûr ve yol gösterici olarak misyonunu, fonksiyonunu gerçekleştirenler, namazlarını Allah'ın istediği ve Rasûlullah'ın örneklediği biçimde ifa ederek, namazda Allah'la diyalog gerekleştirenler, namazla Allah'tan yollarını aydınlatacak, hayatlarına ışık tutacak mesaj alanlar ve hayatlarını o mesajla düzenleyenler… Yâni hayata hakim bir namaz, namaza özdeş bir hayat yaşayanlar. Hayattan ayrı, sosyal hayattan kopuk olmayan bir namaz ikame edenler. Dinlerinin direğini dikmek üzere namaz kılanlar. Yâni namazları ekonomilerine, ticaretlerine, kılık-kıyafetlerine, alışverişlerine, işlerine, aşlarına, karılarına, kızlarına, mesleklerine, meşreplerine karışan, namazları tüm hayatlarına imzasını atan Müslümanlar.

Namaz, kişinin Allah huzurunda top yekûn İslâm'ı yaşamasının adıdır. Kalbiyle, diliyle, gözüyle, kulağıyla, eliyle, ayağıyla, alnıyla, burnuyla, kıyamıyla, kıraatiyle, bedeniyle, derisiyle Rabbine yönelişinin ve tüm bedeninde Rabbini söz sahibi bilişinin ifadesidir. İşte ancak namazlarını ikame edenler uyarılacaktır.

Kim tezekkî eder, temizlenir, arınırsa ancak kendi nefsi için, kendisi için arınmış olur. Rabbimiz Ganîdir, zengindir. Bizim ikame-i salâtımıza da, namazımıza da, haşyetimize de, tezkiyemize de ihtiyacı yoktur. Tüm yaptıklarımız kendimize, kendi menfaatimize, kendi kurtuluşumuza yöneliktir.

Tabii tezekkî, tezkiye, arınma Allah'ın istediği şekilde olmalıdır. Arınmanın yolunu Allah belirler. Şurasını unutmamalıyız ki, insanı tezkiye edip arındıran Allah'tır. Çünkü fâil-i

mutlak O'dur. Çünkü insana takvasını da, fısk-u fücûrunu da, arınma yollarını da gösteren, onu buna müsait yaratan ve bu konuda yol gösteren Allah'tır. Yâni tezkiyeyi, tezekkîyi, arınmayı, temizlenmeyi ortaya koyan Allah olduğuna göre elbette bunun yolunu, usûlünü, kuralını ortaya koyan da O'dur. O'nun tezkiye budur dediği tezkiyedir. Onun gösterdiği yol temizlenme ve arınma yoludur. Rabbimizin tarifinin dışındaki tüm yollar bâtıldır, boştur.

İkinci olarak tezkiye eden, arındıran Allah'ın elçileridir. Kitabımızın beyanına göre Peygamber'in (a.s) görevlerinden birisi de, üm-metini tezkiye etmek, insanları arındırıp tertemiz hale getirmektir. İnsanları küfürden, şirkten, nifâktan, cahiliyeden arındırmak, vicdanlarını, kalplerini, düşüncelerini, niyet ve amellerini, aile hayatlarını, içtimaî yaşantılarını temizlemektir.

Tezkiye, bir Müslümanın yirmi dört saatlik hayatını Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine göre yaşamasıdır. Böyle yaşayan kişi hayatını temizlemiş demektir. Bir toplum da hayatını bu kitaba göre ve bu kitabın pratiği olan Peygamberin sünnetine göre yaşarsa, o toplum da temizlenmiş demektir.

Tezkiye bu kitaba göre bir hayat yaşamaktır. Gerisi boştur. Bunun dışında tezkiyeyle alâkalı kim ne demişse hepsi boştur. Bunu kitabımızın başka âyetlerinin tefsirinde anlatmaya çalışmıştım.

Dönüş Allah'adır. Dönüşünüz O'nadır. "Masîr" dönüşümlü, de-ğişimli bir anlam ihtiva etmektedir. Yâni insan değişimli, dönüşümlü olarak, değişip dönüşerek Rabbine gitmektedir. Ya tüm bu nîmetlere, tüm bu âyetlere karşı kâfirce, nankörce bir tavır takınarak, fıtratını bozmuş olarak dönecek, yahut da fıtratı istikâmetinde kulluk yaparak, büyük bir değişim geçirerek, bir gelişim gerçekleştirerek Rabbine dönmektedir. Değişmeden dönüş olmuyor yâni. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bu değişimleri tanıtacak:

19,20,21. "Kör ile gören, karanlıklar ile ışık ve gölgelikle sıcaklık bir değildir."

Körle, kör olanla basiretli olan, karanlıkla ışık, gölgelikle sıcak bir olur mu? Allah'ın âyetleriyle görüşü keskinleşen kimse, âyetlerden habersiz olarak körleşenle bir olur mu? Vahiyle ileriyi gören, Kur'an'la önünü gören, vahiysiz düşe kalka yol bulmaya çalışan kimse bir olur mu? Karanlıklar ile aydınlık, gölgelikle sıcaklık bir olur mu?

Rabbimiz bu âyetlerinde vahiy nîmetiyle dirilmiş, vahiy nîmetiyle basarı açılmış, görüşü keskinleşmiş kimselerle, vahiyden mahrum kalmış kimselerin mukâyesesini yapıyor. Kâfirler Allah'ın âyetlerini görmüyorlar, kördürler onlar. Ama mü'minler, Allah'ın âyetleriyle basiret sahibidirler. Hayatlarını Allah'ın âyetleriyle yol bulan, vahyin ışığında yaşayan mü'minlere mukabil kâfirler cehalet, zan, vehim ve karanlıklar içinde bir hayat yaşamaktadırlar.

Kör ile gören bir olur mu? Alîm sıfatına, Basîr sıfatına sahip olan, her şeyi bilen ve gören Allah'la bu sıfatların tümünden mahrum olanlar bir olur mu? Karanlıkla aydınlık bir olur mu? Aydınlık vahiydir, nûr Kur'an'dır. Hakkın dışındaki, hak bilgisinin dışındaki, vahiy bilgisinin dışındaki her şey karanlıktır. Vahyi tanımayan, vahiyden habersiz olan tüm gözler, tüm yüzler karanlıktır. Allah'a dayalı, vahye dayalı yaşanan hayatlar nûrdur, aydınlıktır. Öyleyse ey kâfirler, ey müşrikler sizler Rabbinizin varlığını ve O'ndan başka Rab ve İlâh olmadığını ispat eden göklerde ve yerde bu kadar âyete karşı kör ve sağır davranıyorsunuz diye, onları gören peygamber ve onun yolunun yolcuları ne diye kör gibi davransınlar? Siz böylesiniz diye müminler ne diye sizin gibi düşe kalka yol alsınlar? Ne diye sizin gibi adım başına bir direğe toslayıp hayatlarını mahvetsinler? Allah'ın kitabına, Allah'ın nûruna sahip olan mü'minler ne diye onu söndürüp karanlıkta el yordamıyla yol bulmaya kalkışsınlar?

Sizler mü'minlerin yoluna girip cennete gitmeniz gerekirken ne diye müminleri kendi cehenneminize çekmeye çalışıyorsunuz?

Bu âyet hem dünyayı, hem de âhireti anlatıyor. Mü'minlerin vahiyle kazandıkları nûrları, ışıkları ile cennete doğru yol alırlarken, cennete ulaşıncaya kadar ışıkları kendilerini terk etmezken, kâfirler de nûrsuz, ışıksız bir şekilde cehenneme doğru yol almaktadırlar.

22. "Dirilerle ölüler de bir değildir. Doğrusu Allah, dilediği kimseye işittirir. Ey Muhammed! Sen kabirlerde olanlara işittiremezsin."

Dirilerle ölüler de birbirlerine denk değildir. İnsanlardan kimileri Allah vahyiyle dirilmişlerken, vahiyle hayat bulmuşlarken, kimileri hâlâ ölüdür. Mü'min diri, kâfir de ölüdür. Bu ikisinin birbirine denk olduğunu kim söyleyebilir? Ölümle tüm bu organlar nasıl misyonunu kaybediyorsa, ölen kişi nasıl duymaz duygulanmaz ve anlamaz hale geliyorsa, işte aynen onun gibi kabiliyetlerini söndürmüş, fıtratlarını öldürmüş, duymamayı, anlamamayı tercih etmiş bu insanların bu organlarını, Allah manevî bir ölümle iptal edivermiş.

İşte Rabbimiz peygamberine ve onun şahsında bizlere buyuruyor ki, "ey kullarım, fıtratları bozulmuş, yaratılış melekelerini kaybetmiş, duymaz, işitmez, akl etmez hale gelmiş, doğruya yönelme is-tidâtlarını kaybetmiş bu insanlara siz mi işittireceksiniz? Bunlara hakkı siz mi duyuracaksınız?" İstediklerine işittiren ancak Allah'tır. Ya da isteyenlere işittiren ancak Allah'tır. İşitmek isteyenlere, Rabbimizin işitmek isteyişlerini onaylayıp razı oldukları işitecektir. Değilse sen kabirdekilere duyuracak, bu ölüleri diriltecek değilsin, onları ancak Allah diriltecektir.

Yâni bu insanlardan kimileri şimdiden kendilerini kabirlere mahkum etmiş, işitmek istemiyorlarsa, ölüler haline gelmiş, uyarılara, söylenenlere göre hiçbir değişim, hiçbir devinim göstermiyor, tepki vermez hale gelmişlerse bizim bunlara yapabileceğimiz bir şey kalmamıştır. Bu duruma gelmiş insanlar için ne peygamberlerin, ne de başka birilerinin yapabilecekleri bir şey yoktur. Zira Allah'ın duyurmadığına kimse bir şey duyuramaz. Allah'ın söyletmediğine kimse bir şey söyletemez. Allah'ın göstermediğine kimse bir şey gösteremez. Allah'ın şaşırttığını kimse doğru yola getiremez.

Bunlar kabirdekiler gibi değillerdir. Bunlar vahye karşı kapılarını, pencerelerini kapamış, duymayan, duygulanmayan, düşünmeyen, idrak etmeyen, hayattayken ölmüş insanlardır. Bunlar ölülerdir ve bunları Allah'tan başka diriltecek de yoktur.

Allah bunlarda bir dirilme işareti, bir canlılık belirtisi görürse, dilerse dünyada diriltir. Eğer bu insanlarda bir devinim, bir hareket görmez ve işte böylece kendi tercihlerinin karşılığı olarak, yâni kendi tercihlerinin bir onaylaması olarak dilemezse de, âhirette huzuruna gelinceye kadar dünyada ölü bırakacak, o zaman diriltecektir.

Bu âyetleriyle Rabbimizin bizlere bir uyarıda bulunduğunu an-lıyoruz: Bu körlere siz mi göstereceksiniz? Bu sağırlara sizler mi duyuracak, bunlara siz mi hidâyet edeceksiniz? Allah dilemedikçe, Allah duyurmadıkça, göstermedikçe, hidâyet etmedikçe hiçbir şey yapamazsınız. İnsanların böyle sadece beşerî planda bir gözlerinin, kulaklarının, kalplerinin olması hiçbir anlam ifade etmez.

Eğer o göz, kulak, kalp Allah'ın âyetlerini görüp, duyup, anlayıp Allah'a kulluğa tahsis edilmemişse, hiçbir değer ifade etmeyecektir. Varlığıyla yokluğu müsâvî olacaktır. Bugünün tıbbının, biyolojisinin verilerine göre en güzel âzâlar olsalar da bunlar, kendi ruhlarının, kendi insanlıklarının, kendi nefislerinin ebedî kurtuluşlarına sebep olacak işlevi gösteremiyorlar, tavır alamıyorlarsa hiçbir değerleri olmayacaktır.

23. "Sen sadece bir uyarıcısın."

Ey peygamberim, sen ancak bir uyarıcısın. Onlara bir âyet getirmek, onlara duyurmak, hidâyet etmek gibi bir sorumluluğun yoktur senin. Sen sadece Rabbinden gelen âyetleri onlara duyurmak, bu âyetlerle onları uyarmak zorundasın. Bunun ötesinde senin herhangi bir görevin yoktur. İnsanlara duyurma, insanları hidâyete ulaştırma yetkisi sadece Allah'a aittir.

Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, bunu asla unutmayın: Size ancak sözü dinleyenler, söze kulak verenler, sözü işiten ve onu anlayan kimseler icabet edeceklerdir. Alıcı cihazları çalışan, fıtratları diri ve faâl olan kimseler icabet edecektir. Fıtratları bozulmuş olan, yaratılış melekelerini kaybetmiş, duymaz, işitmez hale gelmiş, doğruya yönelme istidatlarını kaybetmiş, ölü olanlara gelince, bilesiniz ki onları ancak Allah diriltecektir.

Bu duruma gelmiş insanlar için ne peygamberlerin ne de başka birilerinin yapabilecekleri bir şey yoktur. Zira Allah'ın duyurmadığına kimse bir şey duyuramaz. Allah'ın söyletmediğine kimse bir şey söyletemez. Allah'ın göstermediğine kimse bir şey gösteremez. Allah'ın şaşırttığını kimse yola getiremez. Bunlar kabirdekiler gibi değillerdir. Bunlar vahye karşı kapılarını, pencerelerini kapamış, duymayan, duygulanmayan, düşünmeyen, idrak etmeyen, hayattayken ölmüş insanlardır. Bu tür insanlara ne tür âyet getirirseniz getirin kesinlikle inanmayacaklardır. Öyleyse boşuna kendinizi zorlayıp üzülmeyin. Siz sadece Rabbinizin âyetlerini duyurun, gerisini Allah'a bırakın diyor Rabbimiz.

Biz de bunu kendimize görev bileceğiz. Allah'ın emriyle insanları uyaracağız. Allah'ın âyetlerini insanlara duyuracağız. "Gelin Allah'ın istediği imana, gelin Allah'ın istediği hayata," diyeceğiz. "Değilse cehennem var, cenneti kaybetmek var," diyeceğiz. "Eğer Müslü-manca bir hayat yaşarsanız dünyada mutluluk, dünyada kurtuluş, âhirette kurtuluş var," diyeceğiz. Uyandıracağız insanları. Ama unutmayacağız ki, bizim görevimiz burada bitiyor. İnsanlar isterlerse bu uyarılarla adam olurlar, Allah'ın istediği yola girerler, isterlerse kendilerini cehennemin, ateşin mahkûmu ederler.

24. "Şüphesiz biz seni, müjdeci ve uyarıcı olarak, gerçekle gönderdik. Geçmiş her ümmet için de mutlaka bir uyarıcı buluna gelmiştir."

Muhakkak ki biz seni Hak'la gönderdik. Haklı olarak gönderdik, hak bir dinle, hak bir kitapla, içinde sadece hakkın bulunduğu, insanların uygulamaları ve hayatlarını kendisiyle düzenlemeleri gereken hayat programı bulunan bir kitapla gönderdik. Seni Beşîr ve Nezîr olarak gönderdik. Cennetle müjdeleyen, cehennemle uyaran olarak gönderdik.

Hiçbir toplum yoktur ki onda uyarıcılar gelip geçmiş olmasın. Her bir ümmete mutlaka uyarıcılar göndermiştir Rabbimiz. Bu uyarıcı kitap olabilir, bu uyarıcı peygamber olabilir, kâinattaki âyetler olabilir, yahut enfûsümüzdeki âyetler olabilir.

25. "Eğer seni yalancı sayıyorlarsa bil ki, onlardan öncekiler de yalanlamışlardı. Peygamberleri onlara belgeler, sayfalar ve nûrlu kitaplar getirmişlerdi."

Ey peygamberim, eğer bu kâfirler şu anda seni yalanlıyorlar-sa, unutma ki ilk defa yalanlanan sen değilsin. Senden öncekileri de yalanlamışlardı. Senden önce de kendilerine apaçık deliller, belgeler, sahifeler ve aydınlatıcı kitap getiren peygamberleri de yalanlamışlardı. Allah yasaları değişmez. Önceki peygamberler de her görenin an-layabileceği şekilde ortada duran apaçık deliller getirdiler. Okuyanın da okumayanın da, kadının da, erkeğin de, büyüğün de, küçüğün de anlayabileceği, gözlere net ve açık bir şekilde çarpan, gönüllere pâk bir şekilde giren, hakla bâtılı birbirinden ayıran âyetler, deliller

getirdiler. Nûr saçan sahifeler, ışık saçan kitaplar getirdiler. Ama insanların bunlara karşı tutumları değişmediği için, onlar bu apaçık Beyyine'leri yalanladılar, yok farz ettiler, Allah da onları bu tavırlarından dolayı cezalandırıverdi. Tarih bunun örnekleriyle doludur.

26. "Sonra Ben, inkâr edenleri yakaladım. Beni inkâr etmek nasıl olur?"

Sonra kâfir olanları yakalayıp tuttu Allah. Benim inkârım, benim reddedilmem nasılmış bir bakın diyor Rabbimiz. Beni reddetmenin, beni inkâr etmenin âkıbeti nasıl olmuş bir bakın.

Demek ki kul olarak insan Allah karşısında, âyetleri karşısında, sözü karşısında, tehdidi karşısında olduğunu bilmeli, bir an bile bunu unutmamalıdır. Mü'min olsun, kâfir olsun tüm kullar, tüm insanlar bunu bilmek, bunun bilincinde olmak zorundadır. Hz. Adem'den (a.s) bu yana insanlık tarihine baktığımız zaman gerçekten sadece Allah yasalarının geçerli olduğunu görürüz. Devir değişti diyorlar, insanlar değişti diyorlar, çağımız farklı diyorlar. Ama bakıyoruz ki, çağımız insanları öncekilerin yaptıklarının aynısını yapıyorlar. Öncekiler de günümüz insanlarının tavırlarını sergilemişlerdi. Onlar da güçlerine, kuvvetlerine, devletlerine, saltanatlarına güvenmişlerdi.

Şu andaki kâfirler de aynı şeylere güveniyorlar. Mallarına mülklerine, ekonomik ve siyasal güçlerine, askerî güçlerine, sistemlerine güveniyorlar. Bize bunların hepsi verilmiştir, biz bunların hepsine sahibiz, diyorlar. Ama bakıyoruz ki bütün bu güçlerin zirvesine ulaşmış toplumlar Allah'la savaşa tutuşmalarından ötürü helâk ediliyor, yerle bir ediliyorlar. Nice süper güçler yerin dibine batırılıyor. Demek ki insanlar Allah karşısında ne olurlarsa olsunlar, hangi güce sahip olurlarsa olsunlar, Allah'ın helâkinden, Allah'ın intikamından kaçıp kurtulamıyorlar. Günümüz kâfirlerinin de bunu hiç bir zaman unutmamaları gerekecektir.

Allah sadece helâk eden, sadece kullarından intikam alan de-ğildir. Rabbimiz her an, her fırsatta kullarını rahmetine çağırmaktadır. Dünyaya böyle bir program koymuştur. Sürekli bize rubûbiyetini, ulû-hiyetini, rahmetini hatırlatarak bizi kendisine kulluğa dâvet etmektedir. Bakın işte bir hatırlatma:

27. "Allah'ın gökten su indirdiğini görmez misiniz? Biz onunla türlü türlü renkte ürünler yetiştirmiş; dağlarda da beyaz, kırmızı, siyah ve türlü renkte yollar var etmişizdir.

Görmez misin, görmedin mi? Allah gökten su indiriyor da onunla tatları, renkleri farklı çeşit çeşit ürünler, meyveler, sebzeler yetiştiriyor. Aslında onları böyle özelliklere büründüren, Allah'ın iradesidir. Dağlarda da beyaz, kırmızı, siyah olmak üzere türlü türlü cüded, caddeler var etmiştir Allah. Dağlardan yol yol alacalar, değişik renklerde caddeler var etmiştir.

Allah su indiriyor ve onunla yeryüzünde hayatı var ediyor. Bizzat hayat suyu olan kitabı indiriyor Allah. Kitap insanların arasına inince, insanların gönüllerine girince, onlarda da rengarenk karakterler oluşturuyor. Kitaba iman eden, kitabın fonksiyonunu anlayan, kitabın hakkını veren insanlar tamamen kitabın boyasına, kitabın sıbgasına, rengine bürünürken, kimileri kitabın boyasını kabul etmiyor, o boyayla boyanmak, Allah kimliğiyle görünmek istemedikleri için, ahlâklarının Kur'an olmasını, Kur'an'la yürümeyi, Kur'an'la konuşmayı, Kur'an'la yaşamayı istemedikleri için onlar da farklı bir renk, farklı bir karakterle açığa çıkıyorlar.

Kimileri Allah'ın gösterdiği suyla sulanıp hayat bulur, âdeta yürüyen Kur'an haline gelirken, kimileri farklı renklere bürünüyor. İşte aynen insanlar gibi dağlar da Allah'ın kullarıdır. Onlarda da Allah'ın âyetlerinin aynı sonucu yarattığını görüyoruz. Allah'ın âyetleri onlarda da caddeler, yollar oluşturuyor.

28. “İnsanlar, yerde yürüyenler ve davarlar da böyle türlü türlü renktedirler. Allah’ın kulları arasında O’ndan korkan, ancak bilginlerdir. Doğrusu Allah güçlüdür, bağışlayandır.”

İnsanlar da, yerde yürüyen hayvanlar da böyle çeşit çeşit renktedirler. Evet her şey için Rabbimiz belli bir âhenk, belli bir yasa koymuştur. Varlıklar tanınsınlar, ayırt edilsinler, insanlar Allah’ın âyetlerini görsünler diye, âyetler kulların gözlerine hitap etsinler diye. Biteviye olsalardı, tekdüze olsalardı o zaman bu varlıkların pek uyarıcılık özellikleri olmazdı. Çünkü insan tekdüzeye alışmaktadır. Bunların hepsini Allah yaratmıştır desinler diye böyle bir renk cümbüşü içinde, Rabbimiz kendisini kullarına duyurmayı murad etmiştir.

Yine vahiyle oluşan karakterler anlatılmaya devam ediliyor. Vahiyle âlim olanlar yanında vahiyden mahrum oldukları için cahil olanlar da vardır ve Allah’tan ancak âlimler haşyet duyarlar. Bu kâinatta insana Allah tarafından bilgi sunulmuştur. Rabbimiz kâinata serpiştirdiği görsel âyetleriyle insanların gözlerine bilgi sunarken, şu kitabın âyetleriyle de kulaklarına bilgi sunmaktadır. İnsan eğer Allah’ın kendisine sunduğu bu bilgileri alır, hayatına tatbik eder, hayatını bu bilgilerle düzenlerse, işte o zaman âlim olacaktır.

Öyleyse şunu kesinlikle ifade edelim ki, ilim vahiydir ve âlim de vahyi bilendir. Allah’ın kitabından haberdar olmayan insanların cehâletten kurtulmaları kesinlikle mümkün değildir. Dün de, bugün de, yarın da yeryüzünün en âlim insanları Müslümanlardır. Bu kitabı bilenler âlimdir, bu kitapla beraber olanlar bilgindir. Bu kitaptan haberdar olanlar hikmet sahibidirler. Kur’an-ı Kerîm’deki bu tür âyetlerin anlamı budur. Yâni bunu bilenler âlimdir, bundan haberdâr olanlar fa-kihtir, bununla beraber olanlar akıllıdır.

Allah’ın kitabından, Allah’ın yeryüzü için gönderdiği hayat programından habersiz bir hayat yaşayanlar cahildir. Kâfirler ve müşrikler yeryüzünün en cahil, en akılsız insanlarıdırlar. İlim Müslümana aittir. Kur’an’ı ve sünneti tanıyan kişi, vahiyden haberdar olan kişi, dünyanın en âlim kişisidir. Vahiyden habersiz yaşayan insanlar cahildirler, bilgisizdirler ve hem dünyalarını hem de âhiretlerini berbat etmiş insanlardır.

Öyleyse bunu, bu değişmez gerçeği tüm insanlığa ilân ederek diyorum ki; “Ey insanlar! Ey Allah kulları! Gelin durumunuz, konumunuz ne olursa olsun, makamınız, koltuğunuz, renginiz cinsiyetiniz, diplomanız, kariyeriniz, tahsiliniz ne olursa olsun, gelin hakim olan Allah’ın hakim olan kitabına yönelelim. Hikmete ulaşma yolumuz her zaman açıktır. Âlim olma imkânımız her zaman vardır. Rabbimiz tüm kullarının önüne böyle bir rahmet kapısı açmıştır. Rabbimizin açtığı bu rahmet kapısından istifade etmesini bilelim ve yeryüzünde hiçbir kaynağın sunamayacağı, hiçbir üniversitenin sağlayamayacağı, hiçbir müessesenin veremeyeceği en üstün bilgilerle, hikmet ve kulluk bilinciyle donanıp dünyanın ve âhiretin en âlimleri olma imkânını elde edelim.”

Herkes kuldur Allah’a, ama kullar içinde âlim olanlar, Allah’ın kitabını tanıyanlar, Allah’ı tanıyanlar ancak Allah’tan korkarlar. Kullar içinde âlim olanlar ancak Allah’a karşı saygılı davranırlar. Allah’tan gelen bilgiye evet diyen insanlar ancak Rablerine karşı haşyet duyarlar. Ebu Bekirler, Bilallar, Habbablar, Ömerler, Osmanlar, Aliler âlimdirler. Ebu Cehiller, Ebu Lehepler, Velid bin Muğireler cahildirler. Çün-kü Müslümanlar Allah’tan gelen vahye iman edip, kitaptan haberdar olup âlim olurlarken, berikiler vahiyden habersiz bir hayat yaşayarak cahil oluyorlardı. Allah bilgisinden mahrum olan kâfirlerin yaşadığı hayat hangi devirde, hangi dönemde olursa olsun cahiliyedir. İslâm’ın olmadığı, İslâm’ın bilinip yaşanmadığı, hayatın vahiyle şekillenip düzenlenmediği her dönem cahiliye dönemidir.

İçinde Allah saygısı, Allah korkusu bulunan kişi âlimdir. Allah vahyini tanıyıp O’na kulluğa koşan kişi âlimdir. Kişinin Allah’a karşı haşyet duyması, Allah’a karşı saygı duyup, O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmadaki ciddiyeti, hassasiyeti onun âlim oluşuyla doğru orantılıdır. Çünkü gerçek bilgi sahibini uyaran, sahibini amele sevk eden

bilgidir. Gerçek bilgi, insanı şekillendiren bilgidir. Gerçek bilgi insanı Rabbine kulluğa götüren, Rabbinden korkmaya, Rabbine karşı itaatli davranmaya götüren bilgidir. İlimle takva, ilimle itaat doğru orantılıdır. İlim ne kadar fazlaysa, takva da o derece fazladır. İşte bu âyetlerin beyanıyla, ilim, kişiyi takvaya götürmektedir. İlim kişiyi haşyetullaha götürmektedir. Bakın Rasulullah Efendimiz bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurmaktadır:

"Allah'ı en iyi bileniniz benim, O'na karşı en takvalı olanınız da benim."

Allah'ı en iyi tanıyan ancak Allah'a haşyet duyacaktır. Cenneti, cehennemi en iyi tanıyan, sorguya çekileceğini en iyi bilen Allah'a itaate koşacaktır.

Allah Azîzdir, Gafûr'dur. Allah kullarından intikam alır. Allah kendisiyle çatışma içine girenleri cezalandırıp helâk edendir. Ama sadece Azîz değil, aynı zamanda Gafûr'dur da Rabbimiz. Kendisine kulluk edenlerin kusurlarını, hatalarını, eksikliklerini örtüverendir, affediverendir Rabbimiz.

29. "Allah'ın Kitabı'na uyanlar, namazı kılanlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan gizli ve açık sarf edenler, tükenmeyecek bir kazanç umabilirler."

Allah'ın kitabını okuyanlar, kitabı izleyenler, kitapla beraber olanlar, kitaba tabi olanlar, bu kitaptan hesaba çekileceklerini bilerek gece gündüz bu kitabı tanımaya, hayatlarını bu kitapla düzenlemeye çalışanlar, kitabı düşünenler, kitap üzerinde kafa yoranlar… Bu kitabın istediği şekilde namazı ikame edenler, namazla kitabın kıraatini ve kıyamını gerçekleştirenler, namazla Allah'tan mesaj alanlar, namazla kitabı, namazla hayatı ayağa kaldıranlar, imanlarının direğini dikenler, namazla hayatı özdeşleştirenler, namazı Allah'a doğrultanlar, hayatlarını Allah'a yönelik kılanlar, namazla kulluklarını ayağa kaldıranlar…

İşte kitabı izleyenler, kitapla beraberliklerini sürdürenler, böyle namaz kılanlar, namazda aldıkları mesajı Allah kullarına duyurma kavgası içine girenler, kendilerine Allah'ın verdiği rızıktan gizli ve açık, Allah yolunda, Allah rızası uğrunda sarf edenler, infak edenler, hayatlarında delik açanlardır.

İnfak, 'delik açmak' demektir. Hayatımızda delik açmalıyız. Çünkü hayat bize verilmiş bir rızıktır. Vücudumuz bir rızıktır. Mallarımız, mülklerimiz, paralarımız, pullarımız, giydiklerimiz, gücümüz, kuvvetimiz, sağlığımız, bilgilerimiz, aklımız, fikrimiz rızıktır. İşte bunlardan birer delik açıp, onları sürekli bize veren Rabbimizin emrettiği yolda akıtıp duracağız. Tüm sahip olduklarımızdan bir şeyleri infak edeceğiz ve bunu açık da yapacağız gizli de. Her ikisinin de yasaları belirtilmiştir. Yeri geldiği zaman bazen infakın açıkça yapılması güzeldir, farzdır, yeri geldiği zaman gizli yapılması güzeldir. Bazen de yerine ve zamanına göre hem açık, hem de gizli yapılabilir. Bunu kitabımız ve onun pratiği olan Rasulullah Efendimizin sünneti tarif etmiştir. Örneğimiz nasıl onaylamış, nasıl örneklemişse, aynen onun gibi yapacağız.

İşte böyle yapanlar, böyle yaşayanlar, Allah'ın kitabını izlemeye devam edenler, kitapla beraberliklerini sürdürenler, Allah'ın istediği şekilde namazlarını ikame edenler, Allah'ın kendilerine verdiklerini Allah kullarıyla paylaşma kavgası içinde olanlar, işte bunlar, bu âlimler asla batmayacak, ebediyen kaybolmayacak, zâyi olmayacak bir ticaret, bir kâr umarlar.

Bunlar hiçbir zaman bitip tükenmeyecek bir ticaretin peşine düşen kimselerdir. İşte hayatları, çabaları, ticaretleri, hizmetleri kabul edilip, hayatları bereketlendirilenler bunlardır. Elbette Allah'tan en çok ittikâ edenler, Kur'an'ın bilincine eren âlimler olunca, elbette Allah'ın lütfuna en çok mazhar olanlar da onlar olacaktır. İşte gerçek ticaret, gerçek kazanç budur. Kâfirlerin, müşriklerin, münâfıkların ticaretleri yalandır, yanlıştır. Onlar âhireti satarlar,

dünyayı alırlar, cenneti satarlar, cehennemi alırlar. Mü'minlerse canlarını, mallarını ortaya koyarak cenneti ve Rahmân'ın rızasını, Rahmân'ın hoşnutluğunu satın alırlar. Gerçekten bu alışveriş tebrike şayan, kazançlı bir alışveriştir.

30. "Çünkü Allah bu kimselerin ecirlerini tam verir ve lütfu ile arttırır. Doğrusu O, bağışlayandır, şükrün karşılığını bol bol verendir."

Allah onlara ücretlerini tastamam ödeyecektir. Dikkat ederseniz burada Allah onların amellerini ödeyecektir denmiyor da ücretlerini ödeyecektir deniyor. Yâni bir amelin ücreti, o ameli işlerken taşınan niyetin güzelliğine, o amelin icrâ ediliş ortamına, şartlarına göre bazen Uhud dağı kadar büyük olabilir. Bazen de bir amelin ücreti, yerle gök arası kadar olabilir. Meselâ bir hadis-i şerifte, "bir insanın dirilişine, hidâyetine sebep olmak onun için yerle gök arasındaki şeylere sahip olmaktan daha değerlidir, daha hayırlıdır," buyurulmaktadır.

Her amelin ücreti, her amelin karşılığı neyse, Allah onu o amelin sahibine ödeyecektir. Üstelik bununla da kalmayacak, ayrıca fazlından, kereminden, lütfundan onlara artırdıkça artıracak, ziyâde edecektir. Allah Gafûrdur, kullarının kusurlarını örten, hatalarını görmez-den gelendir. Şakir'dir Allah, şükredendir, kendisine kulluk yapanlara teşekkür eden, amellerin karşılığını çok çok verendir. Azı çok gören, aza çok verendir Allah. Dilediğini kat kat verendir. Hesapsız bir şekilde kullarının amellerini değerlendirendir Rabbimiz. Tabii ücretlerimizin böyle tastamam ödenmesi, amellerimize şükredilmesi, amellerimizin şükre değer görülmesi, teşekkür edilmesi bize hemen cenneti hatırlatıyor. Bununla da kalınmayıp ziyâdeleştirilmesi de Yunus sûresinde ifade ediliyor:

"Muhsinlere (iyi davrananlara); daima daha iyisi ve üstünü verilir.
(Yunus, 26)

Muhsinler için hüsnâ ve de daha fazlalık vardır. Muhsin, Allah'ı görüyormuşçasına O'na kulluk yapan kişidir. İhsan, Allah'ı görüyormuşçasına O'na kulluk etmek, Allah'ın gördüğü şuuru içinde olmaktır. İhsan, kişinin yaptığını Allah huzurunda, Allah kontrolünde yapma şuuru içinde olmasıdır.

Yâni eğer bir mümin hayatının tümünde Allah'ı görmediği halde O'nu görüyormuşçasına, Allah'ın huzurunda olduğunun şuurunda bulunur, her ânının Allah'ın kontrolü altında olduğunu bilir ve böylece yaptıklarını Allah için yapar, yaptıklarının tümünü Allah'a lâyık olarak yapmaya çalışır, hayatını Allah için yaşamaya çalışırsa onun için hüsnâ vardır. Rabbinin kendisi için hazırladığı, gözlerin görmediği, kulakların duymadığı cennetler ve o cennetler içinde akla ve hayale gelmedik nîmetler vardır.

Bir de ziyâdesi vardır. Yâni yaptıklarının en güzel bir karşılığı var ve de onlar için daha fazlası da vardır, fazlalık da vardır. Rabbini görme, Rabbine bakabilme, ru'yetullaha nâil olma mükâfatı vardır. İşte bu asla batmayacak, asla bitmeyecek, asla zâyi olmayacak bir ticaret, bir kazançtır. Allah bize bunu nasip etsin inşallah.

31. "Ey Muhammed! Bu, sana vahy ettiğimiz, öncekileri doğrulayan gerçek Kitaptır. Allah şüphesiz kullarından haberdardır, görendir."

Ey peygamberim, sana vahy ettiğimiz bu kitap haktır. Bu kitap tam anlamıyla haktır, gerçektir, realitedir, hukuktur, tüm âlemlerin hayat programıdır. Bu kitabın dışında herhangi bir hukuk, herhangi bir yasa, herhangi bir hayat programı yoktur. Fıtratı yaratan, fıtratı en iyi bilen Allah, insan fıtratına uygun bir hayat programıyla hak olarak kitabını indirmiştir. Sizi yaratıp böyle kendi halinize bırakmış değildir Allah. Kullarına Basîr'dir. Kullarıyla sürekli diyalog halinde ve sürekli kullarını kontrol altında bulundurmaktadır. Kullarını görüp gözetmektedir. Kullarının tümünden haberdardır. Kullarının her halini bilmektedir. Kullarının bu kitaba göre yaptıklarını doğru kabul etmekte, bu ki-taba göre yanlış yapılanları da yanlış

olarak belirlemektedir. Rabbi-mizin görevlendirdiği melekler, kullarının amellerini böylece yazıp tespit etmektedir. Öyleyse insanlar Rablerinden kendilerine gelen hak kitap, hak olan yasalar karşısında kendilerinin istatistiklerinin tutulup, yazılıp hazırlandığını ve yarın onlardan hesaba çekileceklerini bilmek zorundadırlar.

32. "Sonra bu Kitabı kullarımızdan seçtiğimiz kimselere miras bırakmışızdır. Onlardan kimi kendine yazık eder, kimi orta davranır, kimi de Allah'ın izniyle, iyiliklere koşar. İşte büyük lütûf budur."

Sonra kitabı kullarımızdan seçtiğimiz kimselere miras bıraktık. Kullarımızdan süzdüğümüz, seçtiğimiz kimselere miras kıldık. Allah'ın kitabı mirastır. Allah, kulları arasından seçtiklerine kitabını miras bırakıyor. Müslümanlar, kullar arasından seçilenler, süzülenlerdir. Çünkü onlar şu anda kitaba varis olan, kitaba sahip çıkan hayru'l-beriyye olanlardır. Kâfirler ise şerru'l-beriyye'dirler, mahlukâtın en şerlileridirler. Rabbimiz böyle habis olanların içinden, kitabına varis olacak tay-yipleri seçip çıkarmıştır. Allah'ın peygamberleri bize miras olarak mal mülk bırakmamışlardır. Onların bize bıraktıkları sadece vahiy, kitap, ilim, Allah bilgisidir. İşte şu elimizdeki kitap da son elçi tarafından bize bırakılmış bir mirastır. Bize bu kitap miras bırakılmıştır.

Öyleyse mirası Allah'ın istediği şekilde değerlendirmek zorundayız. Mirasyedi olmamalıyız. Mirasın hakkını yerine getirmek zorundayız. Onu okumamız gerekiyorsa okuyarak, anlamamız gerekiyorsa anlayarak, uygulamamız gerekiyorsa uygulayarak, başkalarına duyurmamız gerekiyorsa duyurarak mirasa sahip çıkmalıyız. Her mirasın belli bir hakkı, belli bir sorumluluğu vardır. Eğer bu bize bırakılan mal olsaydı onu yiyecek, kullanacak ve diğer inanlara infakta bulunacaktık. Kitabı yiyemeyeceğimize göre elbette onu okuyacak, anlayacak, uygulayacak, hayatımızı onunla düzenleyecek ve onu diğer insanlara ulaştıracağız. Böylece kitabın hakkını vermiş olacağız. Bakın kendilerine verilen bu kitap mirasına karşı insanlar nasıl davranmışlar:

Nefislerine zulmedenler… Kendi kendilerine zulmedenler... Kendi kendilerine yazık edenler… Kendi kendilerini boşa harcayanlar, Kitaba varis oldukları halde miraslarını çarçur edenler, miraslarını har vurup harman savuranlar, mirası gereği gibi değerlendiremeyenler… Kitabı okuyup, anlayıp amel etmeyenler... Mirasları olan kitaptan habersiz bir hayat yaşayanlar... Müslüman'dır bunlar da, kitapları vardır, kendilerini kitaba izâfe etmektedirler ama kitaplarıyla ilgisiz bir hayat yaşamaktadırlar.

İkincisi, orta yolu takip edenlerdir. İyilikleri de var, kötülükleri de vardır. Ya da muktesit olanlardır bunlar. Yolu doğrultanlar, düzgün, mutedil bir yol, bir hayat izleyenlerdir. Kitaba göre hayatlarını doğrultanlar, hayatlarını kitaba göre şekillendirenlerdir.

Kimileri de kitaba varis olmanın gereğini tam olarak yerine getiren öncülerdir. Bunlar hayır konularında en öndedirler. Her konuda önde, her konuda birinci olanlar… Normal olanlar, orta yollu olanlar ve öncüler. İşte Müslümanlar bu iki grubun insanlarıdırlar. Ama bunlardan en güzeli kitap ve sünnetin ortaya koyduğu hayırla, amellerde en önde olanlardır. Bakara sûresindeki:

"Allah dilediğine hikmet verir. Kime hikmet verilirse ona çok hayır verilmiştir. Ve bunu ancak akıl sahipleri anlar."
(Bakara, 269)

Buradaki hikmet kitaptır; kitap bilgisi, kitap anlayışıdır. Öyleyse hikmet-i bâliğa olan kitabı öğrenme ve onu insanlara duyurma konusunda en önde olanlardır bunlar. Kitapla beraberlik konusunda herkesi geçenlerdir bunlar. Şükürde, kullukta, takvada, teslimiyette en önde olanlar, Allah'ın dinini yaşama ve uygulama konusunda, sabırda, tevekkülde en öndedirler. Allah'ın izniyle tüm hayatlarında birincilik payeleri vardır bunların. Ya da Allah'ın

izin vermiş olduğu, Allah'ın belirlemiş olduğu hayırlarda, yasal işlerde, meşrû işlerde en öne geçenlerdir bunlar.

Şimdi dönelim sorgulayalım kendi kendilerimizi. Acaba biz hangi konuda birinciyiz? Allah'ın izin verdiği, Allah'ın belirleyip yasallaştırdığı konularda mı birinciyiz, yoksa başka şeylerde mi? Allah'ın hayırlı dediği konularda mı birinciliğimiz var, yoksa başka şeylerde mi birincilik peşindeyiz? Allah için bunu bir gözden geçirelim. Çünkü âyetin sonunda Allah diyor ki:

İşte bu en büyük lütûftur, en büyük başarıdır, en büyük kurtuluştur. İşte bu cennetin anahtarıdır. İş cennet olunca, her şeyi bırakıp ciddi ciddi düşünmek zorundayız.

33. "Bunlar, Adn cennetlerine girerler.. Orada altın bilezikler ve incilerle süslenirler, oradaki elbiseleri de ipektir."

Allah onları Adn cennetlerine girdirecek. Orada altın bilezikler ve incilerle süslenecekler. Orada onların elbiseleri de ipektendir. Dünyada Allah'ın izin verdiği, Allah'ın belirlediği hayırlarda en öne geçenlerin bu birinciliğe ulaşabilmek için çektikleri meşakkatlere, sabırlarına karşılık, sanki Rabbimiz kendilerini okşarcasına ince, yumuşak elbiseler giydirecek. Bu elbiseler, bu takılar onları âdeta kuşatan, saran, mutluluk elbiseleri olacaktır. Cenneti kuşanacaklar, cennetteki ebedî hayatı kuşanacaklar. İşte yarın bu birinciler bunları hak edecekler. Orada, Allah'ın ağırlaması içinde şunu söyleyecekler:

34. "Derler ki: "Bizden üzüntüyü gideren Allah'a hamd olsun. Doğrusu Rabbimiz bağışlayandır, şükrün karşılığını verendir."

Sözleri, hamdleri budur. Elhamdülillah ki, O bizden hüznü, üzüntüleri, kederleri, tasaları, sıkıntıları gidermiştir. Dünyada sıkıntı içindeydik, onları bitirdi Rabbimiz. Endişe içindeydik dünyada. Korkularımız, endişelerimiz vardı. Acaba Rabbimizi razı edebildik mi? Acaba Rabbimizin istediği kulluğu gerçekleştirebildik mi, acaba cenneti hak edebildik mi? Acaba cehennemden kurtulabilecek miyiz? diye hep bir sıkıntı, bir endişe, bir tedirginlik içindeydik. Elhamdülillah ki, Rabbimiz tüm bu hüzünlerimizi giderdi. Artık korkularımız, endişelerimiz kalmadı. Rabbimiz küçük küçük kulluklarımızı büyük büyük kabul buyurdu ve işte bizi cennetine koydu. Önümüzdeki sıkıntılarımızı bitirdi. Kabir azabından, mahşerin sıkıntılarından, sıratın korkularından, cehennem endişelerinden bizi uzak eyledi. Tüm bu bâdirelerden bizi atlatarak, bizi rahat ve huzur içinde bir cennet hayatına ulaştıran Rabbimize hamd olsun diyorlar. Bize üzüntü verecek, bize sıkıntı verecek, bize zahmet verecek hiç bir şey yoktur bu cennette, diyorlar.

35. "Bizi lütfuyla, temelli kalınacak cennete O yerleştirdi. Orada bize ne bir yorgunluk gelecek ve ne de usanç ge-lecektir."

Bizi lütfû keremiyle devamlı ikâmet edilecek, sürekli kalınacak bir yurda, cennet yurduna Rabbimiz yerleştirdi. Biz bu yurda Rabbi-mizin yol gösterişi, Rabbimizin hidâyetiyle ulaştık. Biz cennete girince-ye kadar, istikrar mahallimize ulaşıncaya kadar, daimi ikâmet yerimizi, vatan-ı aslîmizi buluncaya kadar sürekli seferîyiz, sürekli yolcuyuz. Al-dığımız her nefesimiz, attığımız her adımımızla biz hep oraya doğru gitmekteyiz. İşte oraya ulaşan mü'minler, Rablerinin bu lütfunu hatırlayıp gündeme getiriyorlar. Dünyada hamd ettikleri Rablerine, orada da hamdlerini sürdürüyorlar. Zaten mü'minlerin hayatlarının hedefi Allah'a hamdi gerçekleştirmek, hayatlarını Allah için yaşamaktır. Dünyada da bu böyledir, âhirette de böyle olacaktır. Yine diyorlar ki mü'minler, orada bize asla bir yorgunluk, argınlık, bıkkınlık dokunmayacaktır. Cennette bir darlık, bir sıkıntı asla duymayacağız.

36. "İnkar edenlere cehennem ateşi vardır. Ölümlerine hükmedilmez ki ölsünler; kendilerinden cehennemin azabı da hafifletilmez. Her inkârcıyı böylece cezalandırırız."

Kâfirlere gelince, Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın gönderdiği hayat programını örtenlere, örtbas ederek bir hayat yaşayanlara gelince, onlar için cehennem ateşi vardır. Onlara hüküm olunmaz ki ölsünler. Ölümlerine hükmedilmez ki, ölsünler. Allah'ın âyetlerinden habersiz bir hayat yaşayanlar, haberdar olduklarını da örtmeye çalışanlar, Firavunun yaptığı gibi:

"Gönülleri kesin olarak kabul ettiği halde, haksızlık ve büyüklenmelerinden ötürü onları bile bile inkâr ettiler. Bozguncuların sonunun nasıl olduğuna bir bak!"
(Neml, 14)

Nefislerinde yakînen bildikleri halde zulümlerini, şirklerini, küfürlerini sürdürebilmek için bile bile inkâr ettiler. Veya tıpkı Rasulul-lah'ı avuçlarının içi gibi bildikleri halde bile bile reddeden Yahudiler gibi örttüler, örtbas ettiler. Bu dünyada küfrü, inkârı kendilerine yasa edinenler için cehennemde azaptan kurtuluş için de ölümlerine de as-la hükmedilmeyecek. Çünkü onlar fıtratlarını yok ettiler, Allah'ın âyetlerini yok ettiler. Bildikleri halde küfrü tercih ettiler.

İşte böyle Allah'ın âyetlerinin susturulmasına çabalayan, Allah'ın âyetlerini örterek, örtbas ederek Allah kullarının gündemlerinden düşürmeye çalışan, Allah'ın âyetlerinin gözlerden, kulaklardan saklanmasına çalışan kimselerin cezası ateştir. Bu eylemin sonucu cehennemdir. Hem öyle bir cehennem ki, orada asla ölemeyecekler. Orası onların yeri ve yurdudur. Allah'ın kullarının gündemlerini değiştirmeye, Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çabalayan insanların durağı, barınağı cehennemdir.

Bunu bazen bilenler yapar. Yâni Allah'ın âyetlerini bildiği halde, kitap bilgisine, peygamber bilgisine sahip oldukları halde, Allah kendilerini bu bilgiyle nîmetlendirdiği halde, bildikleri bu bilgileri Allah kullarına anlatmayarak, duyurmayarak Allah kullarının gündemini bu-nunla oluşturmayan kimseler yapar ve Allah korusun bunların sonu cehennemdir. Bunların kafalarındaki, kalplerindeki anlatmadıkları Kur'an âyetleri ateşe dönüşecek ve sonunda kendi ateşlerini dünyadan götüren insanlar durumuna düşeceklerdir onlar.

Bazen de bu gizleme işini resmî otorite yapar. Okumaya, okutmaya, duyurmaya yasak koyarlar. Ya da öyle resmen yasaklıyoruz demezler de, öyle bir program yaparlar ki o programdan geçen insanlar Kur'an'ın kokusunu bile alamazlar. Güyâ işte okutuyoruz, işte izin veriyoruz derler, işte din dersleri koyduk derler, ama koydukları programda insanlar beş âyet bile öğrenemezler, beş hadis bile tanıyamazlar.

Evet, onlar aslında biliyorlardı Allah'ı. Biliyorlardı Allah'ın âyetlerini. Bile bile, peşin peşin reddediyorlardı. Niye? Hayatları, yaşantıları, beklentileri reddetmelerini gerektiriyordu da ondan. Çünkü inandıkları zaman kesinlikle biliyorlardı ki, hayatları değişecekti. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın hayat programına yöneldikleri zaman huzurları kaçacaktı. O zaman insanlara zulmedemeyecekler, kan içemeyecekler, tanrılıkları bitecek ve sömürü düzenleri sona erecekti. O zaman zulümleri bitecek, saltanatları, çıkarları sona erecekti. Onun için biliyorlar ama bile bile inkâr ediyorlardı. İşte inkâr ettikleri şeyler de onları çepeçevre kuşatıverdi. Ne kaçabilirler, ne kurtulabilirler, ne ölebilirler ne de kendilerinden cehennemin azabı hafifletilir. İşte biz her inkârcıyı böylece cezalandırırız.

37. "Orada; "Rabbimiz! Bizi çıkar; yaptığımızdan başka, yararlı iş işleyelim" diye bağrışırlar. O zaman onlara şöyle deriz: "Öğüt alacak kişinin öğüt alabileceği kadar bir süre sizi yaşatmadık mı? Size uyarıcı da gelmişti. Artık azabı tadınız, zalimlerin yardımcısı olmaz."

Onlar orada birbirlerine bağırıp çağırıp, çığlık atıp duracaklar. Diyecekler ki, "ey Rabbimiz! Çıkar bizi buradan! Tekrar dünyaya gönder bizi de orada daha önce yaptıklarımızdan başka, onlardan farklı salih ameller işleyelim! Ey Rabbimiz, elçilerin şüphesiz ki dünyada bize hakkı getirmişti. Elçilerin bizi hakla tanıştırmıştı. Heyhat ki bizler elçilerinin getirdiği mesajla ilgilenmedik. Gururumuz galebe çaldı da senin kitabınla diyalog kurmadık. Senin hayat programınla ilgilenmedik. Kendi hayatımızı kendimiz belirlemeye kalkıştık. Kitabından habersiz bir hayat yaşadık. Şimdi acaba bize bir geri dönüş imkânı var mı? Pişman olma hakkı var mı bize?" diyecekler, dövünecekler, pişman olacaklar, af dileyecekler, günâhlarını itiraf edecekler ama onların bu pişmanlıkları kendilerine asla bir fayda sağlamayacak.

Dünyada iken eteklerine yapıştıkları, kurtarıcı bildikleri tanrıları ve tanrıçaları da kendilerine herhangi bir fayda sağlamayınca diyecekler ki, "ya Rabbi keşke dünyaya bir daha geri döndürülsek de önceki işlediklerimize bir daha dönmesek. Dünyaya tekrar döndürülsek, bize bir fırsat daha tanınsa da önceki günâhlarımızdan uzaklaşıp senin istediğin hayatı yaşasak. Ya Rabbi, ne olur bizi dünyaya bir daha geri çevir de sana asla şirk koşmayalım. Yapay tanrılar, tanrıçalar edinmeyelim. Kendi hayat programımızı kendimiz belirlemeye kalkışmayalım. Senin gönderdiğin kitabını ve elçilerini örnek alalım," diyecekler ama artık onlar için dünyaya bir daha geri döndürülme hakkı kalmamıştır. Gerçekten bunlar kendi kendilerini mahvetmişler, fırsatlarını, imkânlarını kötüye kullanmışlar, sermayelerini kaybetmişler, kendi kendilerine yazık etmiş kimselerdir. Kendi kendilerini cehenneme, azaba sürüklemiş kimselerdir.

Önceki âyetlerde anlattı Rabbimiz, cennete gidenler, rahmete erenler kendilerine hiçbir yorgunluk, hiçbir sıkıntı, hiçbir darlık dokunmadan orada nîmetler içinde bir hayat yaşarlarken, beri tarafta kâfirler cehenneme yuvarlanmışlar. Orada ölüm de kaldırılmış, azapları da asla hafifletilmiyor. Dehşet içinde çığlıklar atıp, feryatlar ediyorlar. Diyorlar ki, "ey Rabbimiz, ey bizim Rabbimiz! Alçaklar dünyada kimleri Rab bilmişlerdi değil mi? Kimlerin rubûbiyetine teslim olmuşlardı değil mi? Kimlerin velâyeti ve terbiyesine kendilerini teslim ediyorlardı değil mi? Şimdi de gerçek Rablerini anlamışlar ey Rabbimiz," diyorlar. Hakkınız var mı buna? Hakkınız var mı bunu demeye? Utanmadan diyorlar ki, "ey Rabbimiz, ne olur bizi dünyaya bir daha çe-vir de bu sefer önceki amellerimizden farklı olarak orada fıtrata uygun, kitaba uygun, peygambere uygun ameller işleyelim."

Kâfirlerin oradaki kendi ağızlarından bu kaçınılmaz ifadelerinden anlıyoruz ki, salih amel şu anda onların işleyip durdukları amellerden başka amellerdir. Yâni işte şu anda kimileri ısrarla gündeme getirmeye çalışıyorlar ki, efendim bu adamlar da salih ameller işliyor-lar, bu adamlar da cennetlik ameller işliyorlar. Hayır hayır, işte kendi ağızlarından Rabbimiz durumu bize anlatıyor. Bunların yaptıkları amellerin tamamı niyet ve hedef olarak mü'minlerin amellerinden farklıdır. Mü'min yaptığını Allah için yapar, Allah için hayatını yaşar. Mü'-minin yaptığı her şey zâhiriyle, bâtınıyla, içiyle, dışıyla, niyetiyle, hedefiyle Allah'ın rızasına uygundur. Allah içindir, Allah'ın belirlediği zaman ve orandadır. Ama kâfir belki sûret itibariyle, dış görünüşü itibariyle Müslümanın ameline benzeyen bir amel işlemiş olsa da, niyet itibariyle, yaptırıcısı itibariyle, hedef itibariyle farklı olduğu için ona asla salih amel denemez. Onların bu geri dönüş isteklerine karşılık bakın Rab-bimiz buyuruyor ki:

Biz size tezekkür edecek, durup düşünecek, akıl yorup anlayacak, kavrayacak, bir kimsenin tezekkür edeceği, düşünebileceği kadar bir süre, bir ömür vermedik mi dünyada? Size uyarıcılar göndermedik mi? Elçilerimiz gelmedi mi size? Hayır hayır sizler zalimsiniz!

Kendinizi bana kulluk ortamından çıkaran, kendi kendinize zulmeden, kendi kendinizi ateşe gönderen zalimlersiniz sizler! Benim hakkımı vermeyen, kitaplarımın hakkını vermeyen, görsel ve işitsel âyetlerimin hakkını vermeyerek onlara zulmeden, peygamberlerime zulmeden, beni ve benim size gönderdiğim hayat programımı hesaba katmadan bir dünya yaşayan zalimler olarak haydi tadın azabımı. Zalimler için artık hiçbir dost, hiçbir yardımcı yoktur.

Böyle zulüm içinde bir hayat yaşayanların âkıbeti işte budur. Zalimdirler bunlar, kendilerine karşı zalimdirler. Kendilerini yaratıcılarına kulluk ortamında tutmayarak, bedenlerine, nefislerine, âzâlarına, gözlerine, kulaklarına zulmetmiş kimselerdir bunlar. Her şeye zulmet-miş, eşyayı Allah'ın istediği yerde kullanmayarak varlıklara zulmetmiş, ailelerine, toplumlarına karşı Allah'ın istediği şekilde davranmadıklarından, insanlara karşı Allah'ın belirlediği hukuku yerine getirmediklerinden zulmetmiş insanlardır bunlar. Böyle zalimler için asla bir yardımcı olmayacaktır.

38. "Allah şüphesiz, göklerin ve yerin gaybını bilir. Doğrusu O kalplerde olanı bilendir."

Muhakkak ki semâvât ve arzın gaybını, oralarda gizli olan şeyleri bilen sadece Allah'tır. Göğüslerin hâsılasını, kalplerin künhünü bilen de sadece O'dur. Öyleyse insanlar için yasa belirleme, kulluk programı vazetme sadece böyle her şeyi bilen, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı olan bir Allah'a aittir.

Peki acaba sizler böyle miydiniz, sizler semâvât ve arzın gay-bını biliyor muydunuz? Sizler kalplerde olanları biliyor muydunuz? Sizler gayba, tüm gizliliklere muttalî miydiniz? Sizler Allah'ın bildiklerini biliyor muydunuz ki kendi hayat programınızı Allah'a sormadan yapmaya kalkıştınız? Biliyor muydunuz ki tıpkı Allah gibi, kendinizi Allah yerine koyarak gerek kendi hayatınıza, gerekse insanların hayatlarına dünyada yasalar belirlemeye kalkışıyordunuz? Ne zannediyordunuz kendinizi? Neydi Allah'a rağmen, Allah'ın kitabına rağmen, Allah'ın elçilerine rağmen ortaya attığınız o sistemler, o yasalar, o reçeteler, o ideolojiler?

Ne görüyordunuz kendinizi? Kendini bile yaratmaktan âciz, kendini bile tanımlamaktan âciz, kendini bile bilmeyen birisinin kendisi için doğru olanı, güzel olanı, hak olanı bilmesi mümkün müdür? Allah bildirmeseydi, bizler neyi bilebilecektik? Bildiğimiz tüm bilgilerimiz Allah'tan değil mi? Bırakın bizi, melekler bile, peygamberler bile Allah'ın kendilerine bildirmesi olmasa hiçbir şeyi bilemezler. Tüm bilgiler Allah'tandır. Bize hayatın, varlığın, ölümün mânâsını, bize ölüm sonrasını, bize birbirimizle ilişkilerimizi, bize kendimizle ilişkilerimizi öğreten, bildiren Allah'tır. Her şeyi bilen, her şeyi bize bildiren O'dur. Gerçek bilgi Allah bilgisidir.

39. "Sizleri yeryüzüne de hakim kılan O'dur. İnkâr edenin inkârı kendi aleyhinedir. İnkârcıların inkârı, Rableri katında yalnız kendilerine olan gazabı artırır. İnkârcıların inkârı, hüsrandan başka bir şey artırmaz."

O Allah ki sizleri yoktan var eden, sizleri yeryüzünde halifeler kılan, halefler kılan, değişik toplumların yerlerine sizleri getirendir. Dikkat ederseniz bize öğretilen ilmin hemen arkasından yaratılışımız ve yeryüzünde halifeliğimiz gündeme getirilmektedir. Bakara sûresinde anlatılmaktadır ki, Hz. Adem yaratıldığında ona Rabbimiz tarafından tüm isimler öğretilmiş, eşyanın bilgisi verilmiş, varlıkların varlık sebepleri ve fonksiyonları öğretilmiş ve sonra da tüm varlıklara halife kılınmıştı. Çünkü bilgisiz varlıklara hükmetmek mümkün değildir. Varlıklar tanınmadan, eşya tanınmadan onlara hilafet mümkün değildir. Bilgisiz yeryüzünde yürümek mümkün değildir. Bilgisiz halife olun-maz.

Öyleyse eğer yeryüzünde kaybettiğimiz hilafetimizi yeniden elde etmek istiyor, Rabbimizin bizi yeniden halifeler yapmasını, egemen kılmasını istiyorsak, bunun başka

çaresi yok, Allah'tan gelen bilgiyi çok iyi öğrenmek zorundayız. Vahye sarılmak, vahiyle hareket eder hale gelmek zorundayız; bunu asla unutmamalıyız. Göklerde ve yerlerde olan şeyleri bilen, göğüslerde olanları bilen, her şeyi bilen, bilgi kendisinden olan Allah'a evet demeliyiz, O'nun bilgileriyle bilgilenmeliyiz ki, yeryüzünde yeniden halifeler olabilelim. Bunun başka bir yolu da, yordamı da yoktur.

Ama kim de bunu, bu gerçeği örterse, kim ki Allah bilgisini, Allah kitabını örterek, örtbas ederek, görmezden gelerek, yok farz ederek, ilgi kurmayarak bir hayat yaşarsa, kim ki Allah'ın bu rahmetine karşı nankörlük eder, kâfirlik eder, halifeliği örterek köleliğe ve zillet içinde bir hayata boyun bükerse, kim ki kitabı örterek elindeki kumandayla başka şeyleri açmaya kalkışırsa, kitabı kapatma eylemlerinin sonucu olarak bilsinler ki, Rableri katında yalnız kendilerine olan gazap artar. İnkârcıların inkârı, hüsrandan başka bir şey artır-maz. Onların cezası dünyada zillet ve meskenet içinde bir hayat, âhi-rette de cehennemdir.

Kâfir olanlara, Rablerini örtenlere, Rablerini hesap etmeden, Rablerinden gelen bilgiyi hesaba katmadan bir hayat yaşamaları, bu cüretleri, kendilerine karşı Rablerinin buğzunu ve onların sadece azaplarını ve ziyanlarını artırmaktadır. İşte bu bir Allah yasasıdır ve bunu değiştirmek asla mümkün değildir. Kâfirlik bir ziyan demektir, bir hüsran, kayıp demektir. Kâfirlik, Allah'ın buğzu ve kaybediş demektir. Allah'ın yeryüzüne açtığı bu rahmet kapısı kitabı örtenler, elbette her şeylerini kaybetmişler demektir. Öyleyse gelin bu kitaba karşı kâfirlik yapmayalım. Gelin onu kapatmadan yana, örtmeden yana değil de, onu açmadan yana bir tavır belirleyelim de bu yasanın mahkumu etmeyelim kendimizi.

40. "Ey Muhammed! De ki: "Allah'ı bırakıp da taptığınız putlara hiç baktınız mı? Yeryüzünde yarattıkları nedir? Bana göstersenize!" Yoksa onların Allah'la ortaklığı göklerde midir? Yoksa Biz onlara Kitap verdik de ondaki delillere mi dayanırlar? Hayır o zalimler, birbirlerine sadece aldatıcı söz söylerler."

Ey peygamberim, de ki onlara, görmüyor musunuz? Düşünsenize şu Allah'ı bırakıp ta O'nun berisinde şu şerikleriniz, şu ortaklarınız konusunda, Allah berisinde tapındıklarınız, dua ettikleriniz, sığındıklarınız, arzularını yerine getirip yasalarını uyguladıklarınız yeryüzünde neyi yaratmışlar? Ne yaratmışlar onlar? Yaratıcılık özellikleri var mı onların? Bir şey yaratabilmişler mi? Bir şey yaratamadıkları belli, yoksa onların göklerde Allah'a bir ortaklıkları filan mı var? Yoksa göklerin yaratılışında, düzenlenmesinde onların bir ortaklıkları, bir payları mı var? Onların ellerinde benim kendilerine verdiğim bir yetki belgeleri mi var? Benim yaratmama, Benim güç ve kudretime, Benim egemenlik yetkilerime bir ortaklıkları mı var onların? Yoksa siz mi ve-riyorsunuz bu yetkiyi onlara, siz mi ortak ediyorsunuz onları Bana? Yoksa kendi tanrılarınızı kendiniz mi belirlemeye çalışıyorsunuz?

Allah'a şirk koşanlara, Allah berisinde Allah gibi yetkililerin olduğuna inananlara sormak lâzım bunu. Neyi yaratmışlar o ortaklarınız? Küçük dağları mı yaratmışlar? Bir zerreyi, bir karıncayı mı yarat-mışlar? Kendi gözlerini, kulaklarını onlar mı yaratmışlar? Hayır hayır, kendileri de dahil her şeyi Allah yaratmıştır. Allah "ol" demiş ve her şey oluvermiştir. İnsandaki kuvveti, kudreti yaratan da Allah'tır. İnsan sadece Allah'ın yasaları içinde debeliyor, hepsi o kadar. Hiçbir güç, hiçbir varlık ben de yaratıcıyım deme hakkına sahip değildir. Kendilerini bile yaratmaktan aciz varlıklar nasıl tanrı olabilecekler? Nasıl ortak koşabiliyorsunuz bu acizleri Allah'a?

Yoksa onlara bir kitap mı vermişiz de, o kitaptan aldıkları delillerle hareket ediyorlar? Onlara bir kitap verdik te o kitaptan aldıkları bir delil üzere mi bulunuyor bu adamlar? Yâni bu insanların ellerinde, bizde de yetki var, bizde de egemenlik var, bizler de Allah adına hük-medebiliriz, Allah adına yasalar belirleyebiliriz, bizler Allah'ın yardımcılarıyız, temsilcileriyiz diye kendilerine yetki veren bir kitapları mı var ellerinde?

Bilâkis o zalimler birbirlerine sadece aldanış vaadediyorlar. Sadece birbirlerini aldatıyorlar onlar. Âmirler memurları, memurlar âmirleri, tâğutlar kulları, kullar tâğutları, İlâhlar kullarını, kullar İlâhlarını, tapınanlar tapınılanları, tapınılanlar tapınanları, sığınanlar sığınılanları, sığınılanlar sığınanları, dua edilenler dua edenleri, dua edenler dua ettiklerini aldatıyorlar. Hiç birisi samimi değil, böyle bir aldatmaca, böyle bir kullanmaca devam edip gidiyor. Birbirimizi aldatmaktan, birbirimizi kullanmaktan vazgeçmeliyiz. Birbirimizi Rabler, kullar edinmemeliyiz. Bizler hepimiz Allah'ın kullarıyız. Bırakalım birbirlerimize Rabliği, kulluğu da yaratıcıya kulluğa yönelelim. Çünkü hepimiz kuluz. Birbirimizin sözlerini Allah sözü yerine geçirmeyelim. Birbirimizin yasalarını, görüşlerini, fikirlerini Allah yasalarının üzerine çıkarmayalım. Bakın Rab olma özelliğine sahip olan Allah'ın şu özellikleri vardır:

41. "Doğrusu zeval bulmasın diye gökleri ve yeri tutan Allah'tır. Eğer onlar zevâle uğrarsa O'ndan başka, an-dolsun ki onları kimse tutamaz. O, şüphesiz Halîmdir, bağışlayandır."

Zevâl bulmasın diye, yıkılıp yok olmasın diye gökleri ve yeri tutan Allah'tır. Gökleri ve yeri zevâlden tutan Allah'tır. Onlar kayıp gitmesinler, helâk olmasınlar diye tutan, koruyan, muhafaza eden Allah'tır. Göklere ve yere egemen olan Allah'tır. Göklerde ve yerde hakim olan, hükmü geçerli olan, Kayyım olan Allah'tır. Eğer gökler ve yer zevâle uğrayacak olsalar, kayacak olsalar Allah'tan başka hiç kimse onları tutamaz.

Allah Halîmdir, Allah Gafûr'dur. Kullarının isyanlarına hemen ceza vermiyor. Kullarına mühlet tanıyor, işlediklerinden ötürü hemen defterlerini dürmüyor. Allah Gafûr'dur, bağışlar, hataları örter.

Yeryüzünde Allah'tan başka İlâhların kabul edilişi, Allah'a şirk koşuluşu gökleri ve yeri fesada uğratır. Şirk en büyük zulümdür. Müşriklerin tüm dünyayı kaplayan şirk ve zulümleri karşısında neredeyse gökler yıkılacak, çatlayacak duruma geliyorlar. Ama Rabbimiz lütfuyla bu âlemi ayakta tutuyor. İnsanları bu şirklerine, bu zulümlerine rağmen Halîm ve Rahîm olan Rabbimiz yine de gökleri ve yeri âhenk üzere tutmakta, yıkılmaktan, kayıp gitmekten korumaktadır. Allah'tan başka hiç kimsenin gökleri ve yeri ayakta tutma gücü yoktur. Bırakın gökleri ve yeri ayakta tutmayı, kendilerini bile ayakta tutmaya güç yetiremeyen varlıkların Rab olmaları, İlâh olmaları mümkün değildir. Allah dengede tuttuğu için bu kâinat yıkılmadan duruyor. Ama Allah'ın emriyle bir gün yıkılmaya, kaymaya başladı mı, artık kimse onun önüne geçemeyecektir.

42,43. "Kendilerine bir uyarıcı gelince, ümmetler içinde en doğru yola gidenlerden biri olacaklarına, andolsun ki, bütün güçleriyle Allah'a yemin etmişlerdi; fakat kendilerine uyarıcının gelmesi, yeryüzünde büyüklük taslamak ve kötü düzen kurmak ile uğraştıklarından sadece nefretlerini artırdı. Oysa pis pis kurulan kötü tuzağa ancak sahibi düşer. Öncekilere uygulana gelen yasayı görmezler mi? Sen Allah'ın yasasında bir değişiklik bulamazsın. Sen Allah'ın yasasında bir başkalaşma bulamazsın."

Onlar tüm güçleriyle Allah'a yemin ediyorlar. Hangi konuda? Eğer kendilerine Allah'tan bir uyarıcı, bir peygamber gelirse, ümmetler içinde, toplumlar içinde en doğru yolda gidenlerin, en hidâyette olanların kendileri olacağı, en samimi Müslümanların kendileri

olacağı konusunda yemin ediyorlar. Mekkeli müşrikler kendilerine Allah'ın elçisi Muhammed (a.s) gelmeden önce böyle yemin ediyorlardı. Daha önce kendilerine Allah tarafından elçiler gönderilmiş Yahudileri ve Hıristiyanları beğenmiyorlardı. Ehl-i kitabın tavırlarını, kulluklarını beğenmedikleri için böyle diyorlardı. "Eğer onlara gönderdiği gibi Allah bize de bir elçi gönderirse, bize de bir din gönderirse, biz onlardan çok iyi kullar, onlardan çok iyi Müslümanlar olacağız," diye yemin ediyorlardı. Böyle bir ahir zaman peygamberinin geleceğini onlardan öğreniyorlar ve böyle diyorlardı. "Eğer bize de bir elçi gelirse bizler sizden daha iyi yolda, daha dindar yaşayanlar olacağız," diyorlardı.

Kendilerine bekledikleri uyarıcı, temennî ettikleri peygamber, kitap gelince kendilerinin nefretlerini, düşmanlıklarını, kaçışlarını artırıverdi. Halbuki bekliyorlardı. Tıpkı Ehl-i Kitabın kitaplarından tanıdıkları bu peygamberin gelişini dört gözle bekledikleri gibi. Onlar da bekliyorlardı, bunlar da bekliyorlardı bu peygamberi. Ama her iki grubun da bekledikleri uyarıcıya karşı tavırları aynı oluyordu. Peygamberin gelişi nefretlerini artırıverdi.

Kendilerine böyle bir uyarıcının gelmesi, yeryüzünde büyüklük taslamak ve kötü düzen kurmak ile uğraştıklarından sadece nefretlerini artırdı. Oysa pis pis kurulan kötü tuzağa ancak sahibi düşer. Öncekilere uygulanagelen yasayı görmezler mi? Sen Allah'ın yasasında bir değişiklik bulamazsın. Sen Allah'ın yasasında bir başkalaşma bulamazsın. Halbuki kötü tuzaklar, komplolar sadece kuranları kuşatır. Bu adamlar öncekilere karşı Allah'ın sünnetini bilmiyorlar mı? Halbuki Allah'ın sünneti için, Allah'ın yasası için bir bedel bulamazsın. Allah'ın sünneti için bir değişim, bir kayma bulamazsın.

Yeryüzünde istikbar edip büyüklük taslıyorlar. İstikbar aslında küçük olanın, küçük olduğunu bilen insanların büyüklük taslaması, çalım satması anlamına gelir. Kendisinde herhangi bir konuda bir takım değerlerin olduğuna inanan bir insanın istikbara, çalım satmaya ihtiyacı olmaz. Kâfirler, Allah'ın âyetlerini bildikleri halde, içlerinde, vicdanlarında o âyetleri duydukları halde o âyetlere karşı çıkmaları kendilerinde bir küçülme, bir aşağılanma meydana getiriyor. İşte bunu kapatabilmek, içlerindeki bu kompleksi bastırabilmek için istikbara, büyüklenmeye, kibirlenmeye çalışıyorlar ve kötü dolaplar çeviriyorlar. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçilerine, Allah'ın sistemine ve sistemin mü'minlerine karşı kötü dolaplar, pis komplolar çevirmeye çalışıyorlar. Allah'ı atlatabileceklerini, Allah'ı yenebileceklerini, aciz bı-rakabileceklerini zannediyorlar. Fakat çevirdikleri tüm dolaplar kendi başlarına çalınıyor. Kötü dolaplar ancak sahiplerini kuşatır, diyor Rab-bimiz. Kâfirlerin, zalimlerin Müslümanlara karşı yaptıkları hep kendi başlarına dolanmıştır, dolanacaktır da.

Kâfirler Allah'ın kitabına, Allah'ın elçisine karşı istikbar ediyorlar. Kitaba, peygambere karşı müstekbir davranıyorlar, ihtiyaçsız davranıyorlar. Allah'ın sistemine, Allah yasalarına karşı eyvallah'sız davranıyorlar. "Hayatı, hayat programını biz Allah'tan daha iyi biliriz," di-yorlar. Ama kâfirler hangi yasayı çıkarırlarsa çıkarsınlar, hangi hayat programını benimserse benimsesinler, Müslümanlara karşı hangi komploları hazırlarsa hazırlasınlar, Müslümanların üzerine hangi güçleriyle gelirlerse gelsinler, onları nasıl karalarsa karalasınlar, kesinlikle bilelim ki her hareketleri, her yaptıkları kendilerinin kötü sonunu, Müslümanların da aydınlık geleceğini hazırlamaktadır.

Rabbimiz öyle buyuruyor: İlklerin sünnetini, öncekilere uygulanan yasaları bilmiyorlar mı bu kâfirler? Dertleri ne bu adamların? Ne yapmaya çalışıyor bu kâfirler? Allah'ın değişmez yasasını mı çabuklaştırmaya çalışıyorlar? Belâlarını, helâklerini mı hızlandırmaya çalışıyorlar? Bundan başkasını bekleme imkânları var mıdır? Kendilerinden öncekilerin tarihlerine bakmıyorlar mı? Âd'ın, Semûd'un, Firavunların başına gelenleri bilmiyorlar mı? Güçte, kuvvette, medeniyette kendilerinden çok üstün olan, zirvede olan bu toplumların hangisi Allah'ın he-lâk yasasından kurtulabilmiştir? Ne yapabilmişler Allah'a karşı? Kimilerini suyla, kimilerini rüzgarla, kimilerini bir titreşimle, bir sayhayla helâk etmedi mi Allah? Onu mu bekliyor bu kâfirler?

Kesinlikle bilesiniz ki, Allah sünneti için bir tebdil bulamazsınız. 'Tebdil', bir şeyin yerine başka bir bedel getirmek demektir. Bir şeyin yerine alternatif koymaktır. Allah yasalarının dışındaki tüm yasaların bir alternatifi hattâ birçok alternatifi olabilir. Ama Allah bir yasa koymuşsa, Allah bir şey demişse asla onun alternatifi yoktur, o kesinlikle öyledir. Bakın bu ve benzer âyetlerde Allah yasası anlatılıyor. Allah yasasına göre tüm toplumların helâk sebebi Allah'a isyan ve Allah elçilerine icabet etmemek, peygamberlerin Rabbinden getirdiği hayat programına evet dememektir.

Tarih boyunca, yasası gereği Rabbimiz elçilerine evet diyenleri, elçilerine itaat edenleri kesinlikle kurtarmış, aksi davranışta bulunanları da helâk etmiştir. Tarihe bakılırsa Allah'ın elçilerini kabul edenler hep egemen, ötekilerse hep helâk olmuşlardır. En azından isyan içinde olanların egemenlikleri ellerinden alınmıştır. Allah'ın yeryüzünde işleyen yasası işte budur. Bu yasaya bedel getirmek mümkün değildir. Sadece bu yasa değil, Allah'ın her yasası böyledir. Hiçbir yasanın bedeli yoktur.

Meselâ Allah der ki, Müslümanlar kardeştir. Müslümanlar Allah'ın istediği gibi kardeş oldukları zaman, Allah'ın yasalarına riâyet ettikleri zaman, yeryüzünde gerçek İslâm ümmeti gerçekleşecek ve Müslümanlar kesinlikle İslâm izzet ve şerefine ulaşmış olacaklardır. Ama ne zaman ki insanlar bu Allah yasasına bir bedel getirirler, İslâm kardeşliğini terk edip onun yerine ırkçılık, milliyetçilik gibi İslâm dışı bir takım anlayışları hakim kılmaya kalkışırlar, "Türkler üstündür", "Kürtler üstündür", "Araplar üstündür" diyerek bir kısım sun'î sınırlarla birbirlerinin arasını ayırmaya kalkışır, Allah yasasına bir bedel getirmeye çalışırlarsa, o zaman işte şu anda gördüğümüz duruma düşecekler, izzet ve şereflerini kaybedeceklerdir.

Allah yasaları değiştirilemez olarak kitaptadır. Allah yasalarında tahvil de bulamazsınız. Yâni Allah yasalarında herhangi bir kayma, hayata uygulama, hayata intibak ettirme gücünden yoksun olma gibi bir şey de söz konusu değildir. Allah'ın yasaları asla hedefinden şaş-maz. Öyleyse mü'minler de kâfirler de çok iyi bilsinler ki, hiç kimse Allah yasalarını aşabilecek değildir.

44. "Yeryüzünde gezip, kendilerinden öncekilerin sonlarının nasıl olduğunu görmezler mi? Onlar, kendilerinden daha kuvvetliydiler. Göklerde ve yerde Allah'ı aciz bırakabilecek yoktur. Şüphesiz O bilendir, kâdir olandır."

Bundan önceki sûrelerde bu konuları uzun uzun anlattık. Bu kâfirler yeryüzünde gezip dolaşıp, ama önce bu kitabın sayfaları arasında tarihî bir gezintiye çıkıp kendilerinden öncekilerin âkıbetlerinin nasıl olduğunu görmüyorlar mı? Üstelik onlar şu andaki kâfirlerden daha güçlü, daha uzun ömürlü, daha büyük medeniyetlere sahiptiler. Ama ne olurlarsa olsunlar, neye sahip olurlarsa olsunlar hiçbir toplum, hiçbir güç Allah'ı yolundan vazgeçirecek değildir. Hiçbir şey Allah'ı aciz bırakacak, Allah'a geri adım attıracak değildir. Hiçbir güç Allah'a karşı meydan okuyacak değildir. Kulları asla O'nu âciz bırakamazlar, O'nu asla sindirip, usandıramazlar. Tüm toplumları helâk etse de, hepsinin defterini dürse de bıkıp usanmaz Allah.

Allah Alîmdir, her şeyi bilen, her işi bilgiye dayanandır. Bilgisi tamdır ve bildiği her şeyi uygulayacak güç ve kudret sahibidir. Ama insanlar bilmedikleri için, bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Üstelik güçleri de yoktur. Nerde kaldı böyle bir Rable savaşa tutuşsunlar, O'nu âciz bırakıp yasalarını alt edebilsinler?

45. "Allah insanları işlediklerine karşılık hemen yakalayıverseydi, yeryüzünde bir canlı bırakmaması gerekirdi. Ama onları belli bir süreye kadar erteler. Süreleri gelince gereğini yapar. Doğrusu Allah kullarını görmektedir."

Şâyet Allah kullarını muâheze etseydi, işledikleri günâhlardan dolayı kullarını hemen cezalandırmayı, kesbleri sebebiyle, kazandıkları sebebiyle onları hemen sorgulamayı murad etseydi, yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı. Cezayı hakkeden hiçbir varlığı sağ bırakmaz-dı.

Fakat rahmeti gereği, hikmeti gereği Rabbimiz belli ecele kadar onları tehir ediyor, mühlet veriyor. Bu ecel ikidir. Bu herhangi bir toplumun eceli olabilir ki, bu ecel geldiği zaman ne ileri alınırlar, ne de geriye bırakılırlar. Eceli gelen toplumları ortadan kaldırma yasalarından biriyle Allah ortadan kaldırıverir. Ya o toplumların yeryüzündeki egemenliklerini ellerinden alarak, yahut da toptan yeryüzünden silerek helâk yasasına mahkûm eder. Bir de tüm insanlığın eceli vardır ki, kıyâmetin kopmasına kadar Allah insanlara mühlet tanımaktadır. Yâni eğer şu anda tüm bu isyanlarına rağmen yeryüzü insanlığını Rabbimiz helâk etmiyorsa, anlıyoruz ki kendileri için tayin edilmiş bir ecel varmış da ondan dolayıymış.

Ancak onların ecelleri geldiği zaman Allah onları gören, gö-zeten, kontrol edendir, onlara Basir olandır. Yâni Rabbimizin helâk edişi de rasgele bir helâk değil, mutlaka bir hikmete dayalıdır. Görüyor, gözetliyor, kontrol ediyor, ne yapıyorlar, ne ediyorlar diye bekliyor. Mühlet veriyor ve yasalarına ters düşüp de adam olma şanslarını yitirince, tayin edilmiş ecelleri de gelince, onları helâk edip işlerini bi-tiriyor. Rabbim helâkini çekecek amellerden, tavırlardan bizleri korusun.

Kur'an-ı Kerimde pek çok âyeti kerimesinde Rabbimiz kulları adına, mahlukatı adına rahmeti kendi nefsine yazdığını, farz kıldığını anlatır.

"O Allah rahmet etmeyi nefsine yazmıştır."
(En'âm 12)

Allah rahmeti nefsine yazmıştır. Zira mülkün sahibi odur. Bu konuda onu kimse zorlayamaz. Kimse onu minnet altında tutamaz. Mülkün sahibi olarak kendisi öyle dilemiş dünya ve âhirette mahlukatına rahmet etmeyi kendisine yazmıştır. Rabbimizin dünya ve âhirette kullarına muamelesinin temeli işte bu rahmettir.

Evet rahmet İslâm'ın ana umdesidir. Yaşadığımız bir tek saniye yoktur ki bizler Rabbimizin rahmeti altında olmayalım. Rabbimizin bizim adımıza rahmeti kendi üzerine yazdığını bildirmesi bile bir rahmet eseridir. Rabbimizin rahmeti önce insanın varlığında tecelli eder. İnsanın yoktan var edilişi, kendini bile bilmez bir varlık iken kendisine Allah bilgisinin ulaştırılması, kitap gönderilmesi ve halife yapılması, tevbe ettiği takdirde günâhlarının affedilmesi, günâhlarına misliyle ceza verilirken sevaplarına on misliyle bazen daha fazlasıyla mukabele edilmesi, günâhlarının iyiliklerle silinmesi, rahmetiyle cennete konulması evet bunların hepsi rahmet eseridir.

Hani sûrenin başında Rabbimiz şöyle buyurmuştu: Allah bir rahmet kapısı açtığı zaman onu tutabilecek yoktur. İşte Rabbimiz bu kitabıyla bize bir rahmet kapısı açmıştır. Bu kitapla beraber olduğumuz sürece, bu kitaba sarıldığımız sürece kesinlikle bilelim ki bizi bu rahmetten, bizi bu rahmetin sonucu olan cennetten engelleyebilecek hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Bunu çok iyi bilelim. Bize zulmedebilirler, bize işkence edebilirler, bizi öldürebilirler, bizi hapse atabilirler, ama asla bizim cennete gidişimize engel olamazlar. Hiçbir güç bizi cennetten mahrum edemez. Fâtır sûresini kuşanarak cennet yolunda yürümeye devam eden kulları olarak Rabbim yardımcımız olsun, Rabbim yolumuzu açsın inşallah. Velhamdülillahi Rabbi'l Âlemin.